

LAISVE

Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y., 11417
Tel. Michigan 1-6887

Entered as second
class matter at the
Post Office at Jama-
ca, N. Y., under the
Act of March 3, 1879.

LAISVE

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY

Dukartsavaitinis
Dalyje Queens apskrityje (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje \$12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 16

Ozone Park, N. Y., 11417 Penkt., vasario (Feb.) 26, 1965

METAI 54-ieji

KRISLA

Debatai
Walterio Lippmanno nuomone
Menševikai didžiausias
Dėl A. Bimbos bylos.

— Rašo R. Mizara —
Šiuo metu spaudoje ir mi-
tinguose vyksta didelės dis-
kusijos dėl karo Vietname.
Diskusijos labai svarbios ir
idomos. Debatuojamas tas
klausimas ir valdiniuose rate-
liuose, aukštuose ir žemuose.
Vietnamas, aišku, būtų
smulkus dalykas, jei karo ug-
nis iš jo nesiveržtų į kitas ša-
lis, į visą pasaulį.

Bet kiekvienam galvojan-
čiam žmogui aišku, kad toji
ugnis, jei ji nebus laiku nu-
slopinta, gali pasaulį uždegti
ne bet kokia ugnimi, o viską
naikinančia atomine, termo-
branduoline!

JAV Gynybos departamento
galva — R. McNamara — an-
dai viešai pripažino, kad, ki-
lus karui, galėtų žūti apie
149,000,000 amerikiečių! Tai
skačiai, apie kuriuos baisu
net pagalvoti!

Štai kodėl rimti, daugiau
nusimaną žmonės tuo labai
susirūpinę.

Tik tuščia galvija, išžmonėję
dvikojai gali sakyti, jog ato-
minis karas nebus, nepavo-
jingas.

Vasario 22 d. iš CBS tele-
vizijos (Niujorko — Channel
2) buvo apklausinėtasi žymu-
siai amerikietis kolumnistas
Walter Lippmann, komercinės
spaudos kolumnistų tūzas.

Kolumnistas pripažino tai,
ką mes visuomet teigėme, kad,
būtent, šiuo metu Pietų Viet-
name verda pilietinis karas
(Civil War.) Tai karas tarp
pietietietiečių, ir JAV
įsikišimas į jį — klaida, ne-
pasakius aštriau.

Mūsų šalis, nežiūrint, kiek
pastangų dėsi, ten nieko ne-
laimės, o jei ji vis puko šiau-
rės Vietnamą, neišvengiamai į
karą įtrauks ir kitas šalis.

Tad vis daugiau ir daugiau
amerikiečių ir kitų pasaulio
kraštų žmonių ragina JAV
vyriausybę baigti karą Pietų
Vietname — baigti susitari-
mais. Tegu patys Vietnamo
žmonės tvarkosi, kaip jie ge-
riausia išmano. Tai jų šalis,
jų pačių reikalas.

Pietų Vietnamo budistų va-
dai taip pat ragina baigti
broliadišką karą.

Pasisakyti, kovoti už tai-
kos pasaulio išlaikymą yra
garbingas dalykas. Tai tikrai
sis humanizmas. Ir į taiką
apginti gretas vis daugiau ir
daugiau milijonų žmonių įsi-
traukia.

Čikagos menševikų laikra-
šio redaktorius, žinoma, sto-
ja už tai, kad karas Pietryčių
Azijoje būtų pliciamas, kad
Amerika komunistams „duotų
į kailį.“ Ešą, „Komunistai pra-
deda galvoti tikiai tada, ka-
da jie gauna į sprandą.“

Koks mandras pasakymas!
Tokia savo „filosofija“ P.
Grigaitis manęs nenustebina.
Ir ginčytis su juo būtų velus
laiko gaišinimas. Sugargazę-
jęs menševikų tūzas jau ne-
besugeba logiškai pasisaky-
ti.

Jis nežino net to, jog sėja-
mos iš lėktuvų bombos nesi-
renka, kas komunistas, kas
ne, — jos krinta ir lygiai žu-
do visokių žmonių ir naikina
turtą.

„Naujienos.“ beje, ir vėl ra-
šo apie A. Bimbos bylą dėl

Unijos reikalauja trumpesnių valandų ir algų pakėlimo

Bal Harbour, Fla. — Čio-
nai atsitarė AFL-CIO uni-
jų Vykdamosios tarybos po-
sėdžiai. Susirinkę uniųjų va-
dai pareiškė, kad jie reika-
laus Jungtinių Valstijų
Kongreso žymių pagerini-
mų darbininkams.

Jacob S. Potofsky, Amal-
gamated Clothing Workers
prezidentas, sakė, kad rei-
kalaus \$2 minimumo užmo-
kesčio per valandą, nes da-
bartinis \$1.25 jau permažas
dabartinėje gadyneje, su-
trumpinti darbo savaitę
nuo 40 iki 35 valandų, pra-

plėsti Fair Labor Standards
įstatymą, kad po juomi pa-
eity dar 10 milijonų dirban-
čiųjų, kad už viršlaikius,
vietaje laiko ir pusės būtų
dvigubas užmokėjimas.

Potofsky sakė, kad jeigu
J. V. Kongresas priims šiuos
uniųjų pasiūlymus, tai bus
geriausias kovojimas prieš
vargą ir skurdą, o sutrum-
pinimas darbo valandų, mi-
lijonams bedarbių suteiks
darbo. Jis sakė, kad unijos
pradės didelę kampaniją už
šiuos reikalavimus.

NERYSKIAI MINĖJO WASHINGTONĄ

New Yorkas. — Vasario
22 diena, tai Jurgio Wash-
ingtono gimimo diena. Bet
New Yorke tik apie 1,000
Knights of Columbus narių
maršavo, o parodo pasižiū-
rėti buvo labai mažai žmo-
nių.

Mat, dabar JAV ir Angli-
ja įeina į militarines są-
jungas, tai nekelia aiškėn
anų laikų Anglijos puolimo
amerikiečių, kurie tada ko-
vojo už savo nepriklausomybę.

Mexico City. — Nuvirto
autobusas į pakalnę ir 35
amerikiečiai tapo sužeisti.

Unijos reikalauja pakeisti įstatymą

Bal Harbour, Fla. —
AFL-CIO uniųjų taryba nu-
tarė pradėti plačią kampaniją
reikalaujant pakeisti
Taft-Hartley įstatymo 14-
b paragrafą, kuris sako,
kad žmogus „turi teisę dar-
bui“.

Uniųjų vadai sako, kad tą
paragrafą plačiai naudoja
fabrikantai, o ypatingai
pietinių valstijų. Jie prisid-
dengdami tuo įstatymo
punktu ardo unijas ir strei-
ko metu samdo streiklau-
žius.

IŠ VISO PASAULIO

Maskva. — United ir In-
ter. Press žinių agentūra
praneša, kad Tarybų Sąjun-
ga įteikė Jungtinių Valstijų
ambasadoriui protestą notą
prieš puolimus šiaurės
Vietnamo ir Laosu.

Washingtonas. — Senato-
rius Mike Mansfieldas sta-
to reikalavimą Pietų Viet-
namo generolams — susitari-
kinti, arba jie neteks JAV
pagalbos.

Roma. — Popiežius Povi-
las VI-is įšventino dar 27
naujus kardinolus, tai da-
bar viso jų jau yra 103.

Maskva. — Vasario 21
dieną TSRS premjeru
Aleksėjui Kosyginui suka-
ro 61 metai amžiaus.

valdžios siekimosi jį nupile-
tinti. Rašo, aišku, nežinoda-
mos šios bylos esmės, bet tiek
suvokia: nežiūrint į kur tu iš-
kėles pirštą rodyti, vis patai-
kys į dangų. Tolydžio „Nau-
jienos“ pripažįsta: tai yra po-
litinė byla, o ne asmeninė;
teismo vienoks ar kitoks pa-
sisakymas gali sudaryti „pre-
cedentą“; o tai vėliau gali pa-
liesti ir kitus asmenis, gavu-
sius JAV pilietybę natūraliza-
cijos būdu.

LDS organe „Tiesoje“ (už
kovo mėnesį), angliškame pus-
lapy, telpa poeto Vytauto
Bložės poema „Eisiu basas per
miestą.“ Į anglų kalbą išvertė
Frank Yakštys.
Sveikinu, Frank!

JAV-se labai daugėja prasikaltimai

Washingtonas. — Prezi-
dentas Johnsonas kalbėda-
mas Kongrese pareiškė:
„Kiekvienas pilietis turi teisę
jaustis saugus savo na-
muose, gatvėje ir visuome-
nėje“. United Press kores-
pondentas Harry Ferguson
tą pacitavęs sako: „Taip,
kiekvienas pilietis turi teisę
ir milijonieriumi būti, bet
tą sakant negalima jį tokiu
padaryti“.

Ir jis sako, kad dabarti-
niais laikais Jungtinių
Valstijų žmonės neturi už-
tikrinto saugumo nei na-
muose, nei gatvėje, nes
nesvietiškai išsiplėtė ir vis
daugėja kriminalystės. Štai
kokių faktus jis paduoda:

- (1) Kiekvieną minutę yra
papildomas keturios dide-
lės kriminalystės.
- (2) Kiekvieną valandą yra
nužudomas žmogus.
- (3) Kiekvieną minutę yra
pavagiamas automobilis.
- (4) Kas 32 minutės yra
atliekama vagystė, ir iš-
prievartaujama moteris.

REIKIA PRIIMTI I J. TAUTAS KINIJA

Seattle, Wash. — Čionai
kalbėjo William Douglas,
JAV Aukščiausiojo Teismo
narys. Jis sakė, kad bloga
politika laikyti Kiniją už
Jungtinių Tautų sienų. Su
šalimi, kuri turi apie 700-
000,000 gyventojų, reikia
sikaityti ir tartis. Jis sakė,
kad ateinančiame šimtme-
tyje Kinija vadovaus pasaulyje.

SAKO: JIE SIEKIA BOMBARDUOTI KINIJA

Clevelandas. — Čionai
kalbėjo senatorius Wayne
Morse, iš Oregono valstijos.
Jis sakė: Pentagonas ir J. V.
Valstybės departamentas
siekia surasti pateisinimą ir
bombarduoti Kinijoje jos
atominių jėgų įrengimus.

SAKO, KAD NUŠOVĖ 9 JAV LĖKTUVUS

Tokio. — Laos laudiečių
radijas sako, kad jų prieš-
lėktuvinės patrankos nušovė
devynis Jungtinių Valstijų
bombonešius, kurie
bombardavo svarbius vieš-
kelius.

MIRĖ ĮZYMUS ARTISTAS

Santa Monica, Calif. —
Sulaukęs 74 metų nuo širdies
smūgio mirė Stan Laurel,
kuris daugelyje kome-
dių vaidino su Oliver Hardy.

Stan Laurel iš veikimo
pasitraukė 1955 metais po
šoko. Oliver Hardy mirė
1957 metais.

Londonas. — Virš 500 jau-
nuolių demonstravo protes-
tuodami prieš organizavi-
mą NATO atominio karo
laivyno.

500 STUDENTŲ STOJA UŽ TAIKĄ

Washingtonas. — Vasa-
rio 20 dieną apie 500 stu-
dentų demonstravo prie
Baltojo Namų ir reikalavo
taikos Vietname. Jie nešio-
jo plakatus už ištraukimą
JAV militarinių jėgų iš
Pietų Vietnamo. „New
York Times“ koresponden-
tas praneša, kad tarp jų
buvo 30 studentų iš Johns
Hopkins universiteto.

NACIAI NUMARINO 200,000 ŽMONIŲ

Munchas. — Čia teisiama-
naciai, kurie karo metu Ob-
rawaldo stovykloje, Pama-
ryje, numerino nuo 100,000
iki 200,000 žmonių.

Naciai teisinasi, kad jie
marino žmones jų „pasigai-
ledami“. Viena slaugė, Lui-
sė Erdmann, sakė, kad ji pa-
tino numerino 200 „sergan-
čių“.

MIRĖ FELIKSAS FRANKFURTERIS

Washingtonas. — Vasa-
rio 22 dieną mirė Feliksas
Frankfurteris, sulaukęs 82
metų amžiaus. Nuo 1939 iki
1962 metų jis buvo Jungti-
nių Valstijų Aukščiausiojo
Teismo nariu.

ULBRICHTA GRAŽIAI PASITIKO EGIPTE

Kairas. — Vasario 24 di-
ną čionai atvyko Rytų Vo-
kietijos vadas Walteris Ul-
brichtas savaitei laiko. Aero-
drome jį pasitiko Jungtinės
Arabų Respublikos aukš-
čiausi pareigūnai ir skait-
linga žmonių minia.

Washingtonas. — Illinois
valstijos senatorius E. M.
Dirksteinas pasidavė į Wal-
ter Reed Army ligoninę.

Maršalas R. Malinovskis apie karo pavojų

Maskva. — „New York
Times“ korespondentas
Henry Tanneris rašo, kad
minėjime Tarybų Sąjungos
gynybos jėgų 47-rių metų
sukakties kalbėjo TSRS
Gynybos ministras marša-
las Rodionas Malinovskis.

Jis sakė, kad Jungtinių
Valstijų agresyvės jėgos
imasi „dar negirdėtų veiks-
mų pietryčių Azijoje, kurie
gali priversti prie uždegimo
didelio karo“.

Malinovskis sakė, kad lai
neapsigauna tie, kurie ma-
no, kad Tarybų Sąjungos

užtikrinimai šiaurės Viet-
namo respublikai pagalbos
yra tik „propaganda“. Jis
sakė, kad, jeigu imperialis-
tai pradės pasaulinį karą,
tai jie suras į savo kapus.

Tarybų Sąjungos žinių
agentūra TASS ir spauda
paskelbė protestą prieš
Jungtinių Valstijų lėktuvų
ir karo laivų elgesį. Protes-
te sako, kad JAV lėktuvai
žemai skraido virš TSRS
laivų tarptautiniuose van-
denyse, o karo laivai labai
arti priplaukia prie TSRS
prekybos laivų, sudarydami
avarijų pavojų.

Vietnamo generolų „karusėlė“

Saigonas. — Tai, kas čia
įvyko pastaruoju metu,
„The New York Times“
korespondentas pavadino
„Generolų karusėlę“.

Vasario 20 dieną gene-
rolai nuvertė diktatorišką
generolą N. Khanh'o val-
džią. Khanas suorganiza-
vo kitų generolų talką ir vėl
atgavo galią. Bet tuojau jo
„salininkai išbalsavo“ jį
laikan iš valdžios ir milita-
rinių jėgų komandos.

Dabar eilė generolų ir
studentai reikalauja teisti
generolą Khaną, kaip ša-
lies išdaviką.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Chicako. — Spaudos ko-
respondentai klausė Black
Muslimo vado Elijah'o Mu-
hammado, ar jis ką nors
bendro turi su nužudymu
Malcolm X. Muslimų vadas
pareiškė, kad jis ir jo pase-
kėjai netiki į žmonių žudy-
mą ir prievartą.

Maskva. — Tarybų Są-
jungos prezidentas A. Mi-
kojanas, kalbėdamas su
Kambodžos vadu Sihanou-
ti, sakė, kad JAV turi pa-
sitraukti iš Pietų Vietnamo
ir pietryčių Azijos reikalus
reikia sutvarkyti pasitari-
mų keliu.

Maskva. — TSRS delega-
cija išvyko į Kiniją pasita-
rimams geresniam sutvar-
kymui geležinkeliais susi-
siekimo tarp TSRS, Mongo-
lijos ir Kinijos.

Washingtonas. — Žmonės
serga influenza jau 130-tyje
miestų, nuo rytinių iki vi-
durdvakarinių valstijų.

Tokio. — Japonijos finan-
sų ministras Tanaka sako,
kad TSRS pasiūlė pirkti
aukso už \$200,000,000.

Damaskas. — Sirijos vy-
riausybė pareikalavo, kad
JAV ambasados sekretorė
Morta Scherrer tuojau iš-
važiuotų.

JUNGTINIŲ TAUTŲ SESIJOS UŽSIDARĖ

Junktinės Tautos, N. Y. —
Jungtinių Tautų asamblėjos
sesijos uždavė iki rugsėjo
1 dienos.

Elementai, kurie piktai
nusistatė prieš TSRS ir ki-
tas socialistines šalis, nepa-
sitenkino, kad mašinai
nebuvo pravarytas balsavi-
mas apkaltinimui jų už ne-
mokėjimą specialų mokes-
čių — Konge ir Artimuosiuose
Rytuose padarytų išlai-
dų.

Bet jie „pamiršta“, kad
tų mokesčių nemoka ir apie
dešimt kapitalistinių šalių.

Londonas. — Kunigaikš-
tis Windsor pasidavė ligo-
nė, jam skauda kairiąją akį.

Maskva. — Vasario 21 die-
ną TSRS mokslininkai vie-
na raketa iššovė tris sateli-
tus „Kosmos“ 54, 55 ir 56.
Tai jau antras toks įvykis,
kad jie viena raketa išsau-
na tris satelitus. 1964 m.
rugpjūtį jie iššovė „Kos-
mos“ 38, 39 ir 40 satelitus.

Paryžius. — Čionai lan-
kėsi Bulgarijos premjero
pavaduotojas Stanko Todo-
rovas. Jis Pilsnį užgyrė
Prancūzijos poziciją, kad
Pietų Vietname reikia baig-
ti karą ir leisti pietryčių
Azijos žmonėms patiems
savo reikalus tvarkyti.

Ekstra

Jungtinės Tautos, N. Y. —
Jungtinių Tautų Generali-
nis sekretorius U Thant
sako, kad JAV turi ištrauk-
ti savo militarines jėgas iš
Pietų Vietnamo ir eiti prie
susitarimų karui baigti.

Washingtonas. — JAV vy-
riausybė įsakė vartoti sprūs-
minius bombonešius prieš
Pietų Vietnamo partizanus.
Galingi bombonešiai „B-57“
ir „F-100“ jau puola parti-
zanus.

Paryžius. — Visoje eilėje
sostinių didžiųjų valstybių
diplomatai tariasi baigti
karą Pietų Vietname.

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year, \$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada, Lat. Amer., 6 months, \$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year, \$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months, \$6.50

Nepateisinamo teroro auka

NIUJORKE praėjusį sekmadienį viešame masiniame negrų susirinkime tapo kulkos nuskintas 39 metų amžiaus Malcolm X. Jis buvo vienas iš kraštutiniojo negrų nacionalistinio judėjimo vadų. Matyt, tame judėjime susidarė frakcijos ir Malcolm X krito tos frakcinės kovos auka. Tai, žinoma, nepateisinamas teroras. Tuo teroru vieni prieš kitus negrai tik pakenks visam savo reikalui. Ko jiems reikia, tai geležinės vienybės ir susitarimo, kad laimėtų pilnas pilietinės teises. Jau ir taip kova sunki ir didvyriška, bet tokie kraštutinumai ją dar pasunkins.

Reikia tik palinkėti, kad net "Black Muslim" vadai susiprastų ir liautųsi vieni kitus žudę.

Augimo perspektyvos ir problemos

FEDERALINIS Darbo Departamentas savo paskelbtais skaičiais apie ekonomines perspektyvas verčia kiekvieną amerikietį rimtai pagalvoti. Jis nurodo, kad Amerikos darbo jėgos iki 1980 metų pakils 24 milijonais. Šiandien turime pajėgiančių ir norinčių dirbti žmonių 77 milijonus, o 1980 metais jau bus 101,400,000. Tai reiškia, kad būtinai reikia kasmet surasti 1,500,000 naujų darbų, jeigu norime, kad mūsų ekonomika išsilaikytų dabartinėje lygsvaroje.

Tai būtų dar pusė bėdos. Bet departamentas nurodo, kad technikai tobulėjant ir darbo našumui kylant, vis mažiau ir mažiau žmogaus darbo jėgų reikės tiek pramonei, tiek žemės ūkiui, tiek kitiems užsiėmimams. Vadinasi, toli gražu neteks pusantr milijono naujų darbų. O jeigu naujų darbų naujiems milijonams darbininkų nesurasime, tai bedarbių armija kasmet augs ir augs!

Taigi, perspektyvos mūsų Amerikai tuo reikalu atrodo nelabai geros, ypač nelinksmos milijonams jaunų žmonių, kurie dar tik ruošiasi susirasti darbus ir susikurti savitovų gyvenimą. Kur jie tuos darbus suras, jeigu jų nebus? O kaip jie gyvens, jeigu darbo neturės? Tai problema, tai dilema!

Kaip tik šita problema, matyt, yra rimtai susirūpinęs mūsų darbo unių judėjimas. Amerikos Darbo Federacijos - Industruinių Organizacijų Kongreso (AFL-CIO) Vykdomoji Taryba šiuo laiku posėdžiauja Floridoje. Kalbama, kad šiame susirinkime bus svarstomi ir keliami du nauji reikalavimai. Vienas reikalavimas, tai, kad minimum algą būtų pakelta iki \$2 per valandą. Šiandien įstatymai reikalauja mokėti nemažiau kaip \$1.25 per valandą. Taip pat busi reikalaujama už viršlaikį mokėti dvigubą algą. Nurodoma, kad dabartinės vidutinės algos vidutinei šeimai neužtenka.

Antras darbo unių judėjimo reikalavimas dar kur kas svarbesnis, tai reikalavimas, kad darbo savaitė būtų sutrumpinta iki 35 valandų. Aišku, kad toks darbo savaitės sutrumpinimas suteiktų darbo milijonams darbininkų.

Bet, žinoma, šitie darbo unių reikalavimai tebėra diskusinėje stadijoje. Jiems, suprantama, griežčiausiai priešinsis samdytojai. Beveik taip pat užtikrinta, kad jiems nepritars ir vyriausybė. Reikia atsiminti, kad sutrumpinimo darbo valandų reikalavimas jau buvo kai kurių darbų unių statomas prieš keletą metų. Tada dar velionis prezidentas Kenedis griežtai išstojė prieš bet kokį darbo valandų mažinimą. Girdi, tai išmuštų iš kelio visą mūsų ekonominę struktūrą. Veikiausiai panašiai laikysis ir prezidentas Johnsonas, kai AFL-CIO vadovėb rimtai tokį reikalavimą pradės kelti visose sutartyse su samdytojais.

Kaip ten nebūtų, mūsų "didingosios bendruomenės" keltas nežada būti aksominiu kilimu išklotas. Galime tikėtis gana smarkių audrų.

Du pavojingi karo kurstytojai

BARRY GOLDWATERIS dar vis nerimsta savo kailyje. Jis reikalauja, kad Jungtinės Valstijos tuojau panaikintų bombardavimą Šiaurės Vietnamo, kad būtų iš lėktuvų puolama tos šalies sostinė. Jis ragina nebijoti Kinijos išitraukimo į karą.

O dar atviriau ir griežčiau už karo praplėtimą prabilo ilgame straipsnyje "N. Y. Times Magazine" praėjusį sekmadienį taip vadinamas "militarinis ekspertas" Hanson V. Baldwin. Jis sušilęs įrodinėja, kad nereikia eiti prie jokių derybų baigimui Pietų Vietnamo, militarinės avantiūros, kad visą reikalą reikią išspresti tik ginklais. Jis pataria prezidentui Johnsonui ir jo kolegoms nekalbėti nieku apie kokią ten kovą "už laisvę". Mes, girdi, giname Pietrytinę Aziją "nuo komunizmo", tai ir viskas.

Iš tų dviejų pasisakymų matosi, kad karo šalininkai darosi drąsesni. Jiems neduoda ramybės pakilę Amerikoje ir visur protestai prieš bombardavimą Šiaurės Vietnamo.

Kas ką rašo ir sako

AR IŠ TIKRŲJŲ?

Vasario 19 d. "New York Journal-American" skaitome, kad aną dieną lietuvaitė Bobo Rockefellerienė buvusi pas save pietum pasikvietusi Kubos atstovą Che Guevarą. Taipgi buvusi susikvietusi ir "parinktu Amerikos intelektualų" grupe. Pietūs ir diskusijos užsitęsė trejetą valandų. Guevara įtikinėjęs, kad komunizmas laimi, kad religija pralaimi, ir t. t.

Jei visa tai tiesa, tai parodo, kad mūsų tautietė "Bobo" yra viena iš rimtai protaujančių amerikiečių moterų, kurios nebijo su komunistu susitikti. Ji parvašinti ir su juo rimtai padiskusuoti šių dienų klausimais.

KRITIKUOJA AMERIKOS POLITIKĄ ŠIAURĖTINĖJE AZIJOJE

"Long Island Press" dienraštis (vas. 18 d.) sako esąs nepatenkintas Jungtinių Valstijų Pietų Vietnamo vedamos politikos siekiais. Abejoja, ar toji politika padeda Vakarams prieš Rytus. Girdi, Amerikos politika turėtų būti tokia, kad ji vartytų kylį tarp Pekino ir Maskvos, kurstyty Tarybų Sąjungą prieš Kiniją. Iš antros pusės, sako laikraštis, "politika, kuri verčia Pekiną ir Maskvą užmiršti savo skirtumus ir vėl apsi- vienyti bendram apsigynimui, tiktai pablogintų jau ir taip blogą padėtį. Tai būtų anos politikos šiandien mums reikia Vietnamo."

Nors, tiesiog nepasako, bet, sprendžiant pagal editorialo toną, laikraštis nemano, kad dabartinė Amerikos politika Pietų Vietnamo yra gera politika.

PRIMENA PREZIDENTUI JO ŽODŽIUS

Atsimenate, ką prezidentas kalbėjo per rinkimus apie mūsų politiką Vietnamo? Savo kalboje 1964 metų rugšėjo 25 d. Fufaula, Oklahoma, jis sakė:

"Yra tokių, kurie sako, kad reikėtų patraukti į šiaurę ir mėtyti bombas, bandyti sunaikinti pristatymo linijas..."

"Mes nenorime, kad mūsų Amerikos vyrai kovotų už Azijos vyrus. Mes nenorime išvėlti į kovą su 700 milijonų tauta ir būti priartinti prie sausžemio karo Azijoje."

Betgi šiomis dienomis prezidentas Johnsonas patraukė į šiaurę, užpuolė Šiaurės Vietnamą ir ten mėtė bombas. Matote, kaip rinkiminėje kampanijoje sudėti prižadai greitai išgaruoja po rinkimų. Juk kaip tik bombardavimas Šiaurės Vietnamo veda į išvėlimą į karą su 700 milijonų gyventojų Kinija.

TAURI LIETUVAITĖ

"Literatūra ir menas" rašo:

Rašytojo ar menininko gyvenimo jo gimimo penkiasdešimtmetis tampa savotiška kalva, nuo kurios matyti visas neuitas kūrybinio darbo kelias.

Aldonos Liobytės biografi- ja glaudžiai susieta su Vilniumi, jo istorija ir kultūra, su lietuviško teatro scena ir literatūra. Į žiūrovų širdis nuo scenos prabilo jos inscenuoti lietuvių klasikų kūriniai — P. Cvirkos "Žemė maigintoja", A. Vieniūlo "Paskendusi", o neseniai — įdomus spektak-

lis vaikams "Meškos trobelė."

Karštai mylėdama tautosaką, subtiliai įaudama jos grožį, A. Liobytė paruošė stambius pasakų rinkinius — "Gulbė karaliaus pati" ir "Nė velnio nebija", parašė knygeles "Saulės va duotojas", "Ežerinis", "Mėnuo saulūžę vedė", kurias pamėgo mūsų mažieji skaitytojai.

Jubilatę pasveikino Lietuvos TSR Rašytojų sąjungos valdyba; sveikinime sakoma: "Jūsų kūriniai skirti jaunajam skaitytojui ir žiūrovui, reikšmingai papildė šį dar negausų lietuvių literatūros žanrą, jie mėgstami pačios plačiausios auditorijos. Daug Jūsų padarėte, atskleidėdami skaitytojams turtingus liaudies kūrybos lobius. Didelis Jūsų darbas atliktas, verčiant ir redaguojant geriausių kitų tautų literatūrą pavyzdžius. Linkime nepraeinančios kūrybinės jaunystės, stiprios sveikatos, asmeninės laimės."

TAUTINIO IDEALIZMO DINAMIKA KŪRYBOJE

Chicagos kuhigų "Drauge" (vas. 16 d.) Ign. Andrašiusnas labai kovingai kalba apie "tautinio idealizmo dinamiką." Girdi, "sakoma idėjos, tautos ir valstybės miršta tik tada, kai dėl jų nebekovoja, jų kamieno šaknų nebeįgaivinama šviesių minčių šiluma ir reikalui esant, nebepalaistoma kraujo auka."

Išvada: Andrašiusnas norėtų, kad mūsų Lietuva vėl būtų "palaistoma kraujo auka," kad ji būtų atsteigta tokia, kokia buvo prieš 1940 metus, būtent su dvarininkais, kunigais, bankininkais ir visais kitais parazitais ant liaudies sprando.

Bet veltų jo troškimai. Šiandien Lietuvoje tautinio idealizmo dinamika plačiausiai ir laisviausiai reiškiasi visokioje kūryboje. I kokią tik gyvenimo sritį bepažvelgsi, visur matysi darbą, viltį ir pažangą.

Tie, kurie sėdėdami Chicagoje ar New Yorke sapalioja apie reikalą ką nors "kraujo auka laistyti," yra visiškai nužmogęję lietuvių tautos atplaisos.

LYGINA PRIE NACIŲ KERŠIJIMO POLITIKOS

Kanadečių "Liaudies balsas" lygina Amerikos lėktuvų bombardavimą Šiaurės Vietnamo prie karo metu nacių keršijimo politikos Lietuvoje, Lenkijoje ir kitur. Laikraštis sako:

Atsimename, kai Čekoslovakijoje, Lenkijoje, Lietuvoje, Baltarusijoje ir kituose nacių okupuotose kraštuose partizanai nūdėdavo vieną kitą vokių, nacių, išsprogdindavo jų sunkvežimius, traukinius, instaliacijas, tai naciai sudegindavo kaimus, žudėdavo surinkę nekaltus žmones, kad atkeršijus. Taip buvo sunaikintas Pirciupio kaimas su visais žmonėmis Lietuvoje, taip buvo sunaikintas Lidicas Čekoslovakijoje ir kiti kaimai kitose vietose. Naciai norėjo tokiu būdu atgrąsinti žmones nuo kovos prieš nacius. Ar ne taip pat dabar amerikiečiai daro? Jie nepuola partizanų, nieiško jų džiunglėse, bet bombarduoja šiaurini Vietnamą. Jie keršija tiems žmonėms, kurie nedalyvavo atakose ant amerikiečių. Pats prezidentas Johnsonas sako, kad tai keršijimas. Keršijimas, tai keršijimas, bet ne tiems, kurie amerikiečius puolė.

Amerikiečiai bijo listi į džiungles. Jie pasirenge kovoti mechanizuotai. Mėtyti bombas ant kaimų ir miestelių yra daug lengviau. Ypač žinant, kad puolaieji neturi jėgų atsimokėti tuom pat.

Bombardavimai šiaurini Vietnamą, amerikiečiai stato į

J. GRIGIŠKIS

IVAIRIAIS KLAUSIMAIS

Dainomis kovojo vergiją

Jungtinėse Valstijose civilinio karo metu smarkiai pagarsėjo Hutchinsonų šeima su savo prieš vergiją kovojančiomis dainomis. Keturi šios šeimos kvartetai plačiai važinėjo, koncertus atlikinėjo, kareiviams dainavo. Savo dainomis jie šaukė: "Lai vergija miršta."

Tarp 1802 ir 1829 metų Jesse ir Polly Hutchinsonai savo mažame ūkyje jau turėjo 16 vaikų. Kaip tėvai buvo prie muzikos linke, taip ir savo vaikus ton linkmėn pasuko. 16 vaikų sudarė keturis kvartetus, kuriems patys dainininkai ir muziką ir jai žodžius sukūrė. Ir visos dainos buvo prieš vergiją nukreiptos.

New Hampshire valstijoje tuo metu gyvavo utopinio komunizmo kolonija, kuri Hutchinsonams suteikė daug inspiracijos kovoti už laisvę ir visų žmonių lygybę. Tos garšiosios šeimos narys John Hutchinsonas apie tai parašė net dvi knygas, kuriose atspindi kovos ryžtas už negrų vergijos panaikinimą ir daugiau liaudžiai laisvių pasiekimą.

Visi Hutchinsonai buvo griežti kovotojai prieš rasinę diskriminaciją. Kai jie buvo pakviesti Philadelphiaje atlikti koncertą ir atvykę salen pamatė, kad negrai atskirti nuo baltųjų, jie griežtai atsisakė koncertą atlikti segreguotai publikai. "Mes esame laisvės ir lygių žmogaus teisių draugai," jie pareiškė.

Civiliniam karui pasibaigus, Hutchinsonų šeima įsitraukė į aktyvią kovą už lygias moterims teises, už civilines laisves.

Po dvidešimt metų

Šiomet sukanka 20 metų nuo antrojo pasaulinio karo pabaigos, nuo mūsų gimtinės Lietuvos išlaisvinimo, nuo didžiosios antifašistinių jėgų pergalės. Kaip žinia, ši dvidešimtmetinė sukaktis Tarybų Lietuvoje, kaip ir visoje Tarybų Sąjungoje, bus iškilmingai ir garbingai atžymėta.

Tenka ir mums, prisidėjusiems prie tos pergalės, prisiminti tuos istorinius įvykius, kaip hitlerinės jėgos, pasimojusios pasaulį užkariauti, sutiko didžiausius smūgius ties Leningradu, Maskva, Stalingradu.

Alexander Werth, išgyvenęs Tarybų Sąjungoje visą didžiojo karo laikotarpį, parašė 1,100 puslapių knygą "Russia at War, 1941-1945," kurioje jis išdėsto, kaip Tarybų Sąjungos liaudis vieningai ir pasiaukojamai priešinosi hitlerininkams ir kaip ji jų jėgą sutriuškino.

Jis rašo, kad tik socialistinė santvarka ir didžiulis žmonių patriotizmas tegalėjo atlikti stebuklingus žygius: galėjo karo pradžioje svarbiausią pramonę perkelti Sibiran, kur daugiau sia moterys pasiaukojamai

pavojų taiką visoje Azijoje. Ir ne tik Azijoje, bet ir visame pasaulyje. Kas gali užtikrinti, kad karas neišsiplėstų į kitus kontinentus? Tai visai nesuderinama su prezidento Johnsono pareiškimais, kad JAV nori taikos pasaulyje. Bombardavimai šalių, kurios nėra kare su Jungtinėmis Valstijomis, žvalgymai iš orlaivių Kubos, Kinijos ir kitų šalių, visa tai netarnauja taikai. Tai grynios provokacijos.

frontui dirbo, o jų vyrai hitlerininkus mušė.

Tarybų Sąjunga prarado žuvusiais apie 20 milijonų gyventojų, jų tarpe 7 milijonus raudonarmiečių. Europinis Tarybų Sąjungos kraštas buvo nuteriotas. Bet Leningradas apsupimą išlaikė 900 dienų iki pat pergalės, Maskva taipgi nepasidavė, o Stalingradas palaudojo geriausias Hitlerio divizijas. Rašytojas Werth pripažįsta, kad tarybinė liaudis išgelbėjo viso pasaulio civilizaciją.

Naujo karo pavojus

Rašytojo Wertho teigimas, kad prez. Trumano įsakymais mesti atomines bombas ant Hirošimos ir Nagasakio buvo vyriausia nugązdinti Tarybų Sąjungą, turi pagrindo. Tuo savo žygiu Trumanas norėjo išgauti iš Tarybų Sąjungos daugiau nuolaidų.

Nuo to laiko Jungtinės Valstijos vis dar nesustoją grasinusios baisiausiais atominiais ginklais Tarybų Sąjungai ir kitoms socialistinėms šalims, nors gynybos sekretorius McNamara pripažįsta, kad pirmame susikirtime su Tarybų Sąjunga gali žūti apie 220 milijonų žmonių, kurių tarpe būtų apie 120 milijonų amerikiečių.

Šiuo metu Vietnamas yra pavojingiausia vieta, iš kur gali karas išsiplėsti po visą pasaulį. Mūsų vyriausybės žygiai bombarduoti strategines vietas Šiaurės Vietnamo kaip tik ir sudaro dar didesnę pasaulinio karo pavojų.

Daugelis kongresmanų ir senatorių tą pavojų jaučia ir reikalauja baigti Vietnamo karą, ištraukti iš ten JAV militarines jėgas ir eiti prie susitarimo. Smarkiausiai kovoja senatorius Wayne Morse. Jis šiomis dienomis pareiškė, kad JAV lėktuvais bombardavimas Šiaurės Vietnamo "yra JAV prisipažinimas, kad mes negalime laimėti partizaninio karo Azijoje." Tai kitokios išeities nebėra, kaip tik iš ten pasitraukti arba rizikuoti pasauliniu termobranduoliniu karu.

Prez. Johnsonas turėtų išklausti didžiulės daugumos amerikiečių balso, kai Gallup surinkti duomenys rodo, kad 81 visų gyventojų procentas nori baigti karą derybų ir susitarimo būdu.

Biaurus hitlerininkas

Detroitie areštuotas hitlerininkas Russell Roberts. Kaltinamas už skleidimą lapelių, kuriuose biauriai niekinami negrai ir žydai.

Klausiamas jis pareiškė: "Kaltas, kad esu baltas nintinė santvarka ir didžiulis žmonių patriotizmas tegalėjo atlikti stebuklingus žygius: galėjo karo pradžioje svarbiausią pramonę perkelti Sibiran, kur daugiau sia moterys pasiaukojamai

buvo paleistas po \$100 užstatu. Sakoma, jam gresia tik 90 dienų patupėti kalėjime. Tai būtų per mažą tokią gaivalui bausmę.

Berlynas. — Rytų Vokietijoje TSRS militarinių jėgų komandierius generolas Piotras Koševojus padėjo vainiką ant karo tarybinių karių, žuvusių Berlyno kovose. Jis sakė, TSRS militarinės jėgos gali sunaikinti bent kokį agresorių.

Norwood, Mass.

Nyksta mūsų senoji karta

Vasario 3 d., Norwood senelių poilsio namuose, mirė Peter Bataitis. Velionis buvo ilgametis "Laisvės" skaitytojas ir ALDLD 9 kuopos narys. Mirė sulaukęs 90 metų. Paliko dideliam liūdesyje du sūnus, John ir Peter, dvi dukreles, Gertrude ir Ann, 5 anūkus, taipgi nemažai artimų giminių.

Buvo pašarvotas Paul H. Kraw Funeral Home, 1248 Washington St. Vasario 6 d., 11 val., gražus skaičius giminių ir artimų draugų palydėjo velionį į Norwoodo miesto Highland kapus. Ten šalia savo žmonelės, kuri jau mirus prieš metus ir pusę, palaidotas. Nuo kapų palydovai buvo pakviesti užėti į velionio namus, 686 Washington St., Dedham, Mass., kur buvo visi tinkamai pavaišinti.

Vasario 2 d., Norwoodo ligoninėje, mirė Tofilė Herman (Germanavičienė), sulaukus 70 metų. Paliko dideliame liūdesyje savo vyrą Julij, seserį Mary Sadauskienę ir nemažai artimų giminių.

Buvo pašarvota Paul H. Kraw Funeral Home. Palaidota vasario 6 d., Norwoodo Highland kapinėse. Nuo kapų palydovai buvo pakviesti užėti į Lietuvą Bendrovės Klubu salę ir ten tinkamai pavaišinti.

Velionė Tofilė per paskutinius 15 metų sunkiai vargo dėl savo nesveikatos. Jos sveikata skaudžiai buvo pažeista šoko "stroke".

Velionė mylėjo skaityti "Laisvę", praeities laikais buvo jos nebloga rėmėja. Taipgi ankščiau priklausė ir prie LLD 9 kuopos.

Lai būna jiems lengva ir reikalauja baigti Vietnamo karą, ištraukti iš ten JAV militarines jėgas ir eiti prie susitarimo. Smarkiausiai kovoja senatorius Wayne Morse. Jis šiomis dienomis pareiškė, kad JAV lėktuvais bombardavimas Šiaurės Vietnamo "yra JAV prisipažinimas, kad mes negalime laimėti partizaninio karo Azijoje." Tai kitokios išeities nebėra, kaip tik iš ten pasitraukti arba rizikuoti pasauliniu termobranduoliniu karu.

Ligoniniai

Vl. Navickas, kuris gyvena 38 Austin St., jau visą porą metų vargsta dėl kojų skaudėjimo. Ypač paskiausias mėnesiais jam abi kojos žemiau kelių ir drūčiai patino ir nepakentimai skauda. Atrodo, turi blogą kraujo cirkuliaciją. Skausmai jam neduoda ramiai užmigti ir pailsėti.

Daktaras pataria daryti operaciją, bet užtikrinimo neduoda, kad atlikus operaciją bus geriau, tai anksčiau operacijai pasiduoti. Bando gydytis tik vaistais, kuriuos jis gauna per daktarą.

P. Kastečienė jau kelinti metai vargsta dėl savo silpnos sveikatos. Vienok dar jos laimė nors tame, kad pajėgia pati save aptarnauti apsižiūrėti. Dar nueina į krautuve, parsineša maisto, kartais atsilanko ir pas kaimynus, kurie šalia jos gyvena. Ji skaito "Laisvę" ir myli ją skaityti. Perėitų metų "Laisvės" vajuos laiką prenumeravo "L." ir savo broliui ir suseutei į Lietuvą. Girdi, tegul ir mano giminės paskaito mūsų pažangių lietuvių spaudos.

A. Smalskis, kuris gyvena 66 Greensbure Rd., Dedham, Mass., buvo sunkiai susirgęs, 3 savaites išgulėjo Norwoodo ligoninėje, vasario 14 d. grįžo į savo namus, bet jo sveikata dar nėra geram stovyje. Linki jiems greitai ir pilnai pasveikti.

M. Uždavinis

Taip svajota

(Iš atsiminimų)

Suku galvą, žiūrėdamas pro geležim užaustą langą:—Kaip parašyti į Ameriką Kaškiaučiu?

Pakrikštijau jį dėde. Laiską praleido. Kaip nudžiugau! 1939 m., kasdamas Pravieniškų durpyne durpes, gavau iš Kaškaicio atsakymą. Rašė nuosirdžiai. Jutau: jo žodžiai, lyg žaizdras, tirpino nuo mano rankų metalinį verpinį... Grotame viešbutyje nedėkijau. Skačiau žymiuosius rašytojus. O iš "Izvestijų" studijavau literatūrinę teoriją. Roleno, Barbiuso, Gorkio, P. Lebedevo Polianskio, A. Deičo, A. Deitoso, A. Lunačarskio straipsnius konspektavau. Itin su dideliu žavesiu studijavau materialistinių kritikų darbus apie Zolia, Balzako, Dikenso, Beranžes, L. Tolstojaus, Nekrasovo, E. Sinklerio (tuomet jis aktyviai gynė pažangiąją literatūrą), Rolano, Barbiuso kūrybą. Iš tokių pasisakymų mokiausi teisingiau įvertinti ir lietuvių rašytojus — Žemaitę, Donelaitį, Putną, Salomėją Nėrį ir kitus. Vėliau, išvydęs laisvę, tais užrašais pasinaudojau rašydamas literatūriniais klausimais.

Už grotų tegalėjau rodytis tik kalinių žurnale "Kovotojas". Vis gi draugams nelegaliai pasisekė pasiusti į "laisvę" didesnę kritikės darbą apie žurnalą "Literatūra" — "Rašytojo žingsnis pirmyn." 1936 m. šį straipsnį atspausdino Amerikos žurnalas "Šviesa." Tą straipsnį rašydamas, konsultavausi su J. Gareliu ir kitais. Kai kas man priekaištavo: "Per daug žaviesi Salomėja Nėrį, Cvirką..." Su tokia pastaba nesutikau — laikiau kairiojiška. Toji redakcija, kuri pateko į spaudą, atspindėjo ir kitu draugų nuomone. Jie džiaugėsi pažangiu rašytojų kiekvienu kūrybiniu daigu, prasiiveržusiu pro akmenis į šanle. Norėsi rašyti, rašyti. Bet kur atspausdinti, kaip pasiusti? Visgi audžiau. Didėsnis audinys — tai apie Tolstojaus romanus ir straipsnius "Lietuvių literatūros erudicijos klausimu." Rankraštis apie Tolstojų žuvo. Itin išsamiai išnašrinėjau Anos Kareninos likimą. Klausiau: "Kas kalta, kad žuvo Karenina? Istorija kalta, kad ją pastūmėjo po traukinio ratais. Jos epocha nesumrato Kareninos jautrios sielos..." Iš Tolstojaus "Pristikėlimo" našrinėjau Nechhindova ir kalnės Maslovos tragediją. Telpian: "Tatim vra di Nechhindovai. Vienas turi kodeksą, turi pančius — teisia Maslova, o kitas — dešina ta kodeksa — smerkia teisimo veidmainystę." Itin stebėjau Tolstojaus nuostata kalėjimo anlinkuma, kalinio psichologijos atskleidimo teisingumą. Juk tai jau buvau patvres savimi.

Kai kuriuos užrašus išsaugojo geri žmonės. Štai ką mūrai padiktavo: "Rodos, laivas mane neša į tą krantą, į kurį ismigęs mano žvilgsnis. Bet vis negaliu išlipti į tą krantą... Prieš reakciją reikia taip spausti plunksną, kad žiezirbos sklistų... Realizmas gyvenimą piešia tokiu, koks jis yra. Kritinis realizmas atidengia jo neigiamas puses, rodo nepasitenkinimą juo, o socialistinis realizmas

siekia tą gyvenimą pakeisti... R. Rolenas kultūros padangėje — tai vėliava, kuri vienija pažangiąsias jėgas... Ispanų poetas Federico Garsija Lorka — tai dainius, kuris neša džiaugsmą, neša laimę, neša gyvenimą gražų, kaip dainą, spindintį, kaip saulę... Ispanų profesorius Antonio Sborna liaudies pusėje... L. Arogonas mokosi pas Paryžiaus komunarų, pas Tozezą, pas darbininkus... Patangūs rašytojai išmokė spausti ne tik plunksną, bet ir autuvą, ir kulkosvaid! Madrido gatvėse..."

Kaliniai labai domėjosi pažangiųjų rašytojų kūriniais. Jų veikalus jie skaitė su azartu. Piktinosi, kad lietuvių literatūros gražesnė gėlė išraudavo, sumirdžiodavo. Tokios nuotaikos paveiktas, tvirtinau: "Tą sistai puola pažangius rašytojus. A. Jakštas nešaukia švesti antikomunisti ne švente... Ginkime Žemaitę, Biliūną, Krėvę... Poezija reikalinga, kaip duona... Reikia ir sukaustytiems dainuoti... Teatreviešpatauja reakciniai autoriai. Tartum Lietuvoje nebūtų geresnių rašytojų, nebūtų reikšmingesnių dramos veikalu..." Kartą draugai sumanė išnagrinti Amerikos rašytojus Pearl Buck romana "Geroji žemė." Puikiai išprusęs A. Liščicas padarė pranešimą apie tas istorines sąlygas,

kuriomis tie herojai veikė. Man gi teko išnagrinti tų personažų literatūrinės sąvokas.

Mane 1937 m. sudomino J. Paleckio mintis apie skurdžią menininkų dalį Lietuvoje. Toji mintis J. Paleckio pakliuvo į spaudą. Va, jas ir užrašiau kalinio žasiuvinyje: "Rašytojai (užtorą romaną)... tenkinasi 'eliais šimtais litų. Dailininkų paveikslai pelyja sanfeljuose. Knygų tiražas 700-1000 egzempliorių. Kala nors gal lietuviškos knyros išeis dešimt tūkstančių egzempliorių..." Ir kitus laugus suidomino J. Paleckio toks pasisakymas.

Kaupiau medžiagą ir apakymams. Bet tuos kūnius nešiojau širdyje. "Roškau, kad mano personažas prabūtų patosiškai. Jei kenčiau neužrašęs: 'atvėję rėkė:—Žydai!'

Aš sušukau:—Žmogus! Neleisiu jo nušti... Tiesos neuždaryte kalėjiman! Ji laisva... Svajojau ir apie herojė, uri savo elgesiu mokytų, kaip moteris turėtų žingsniuoti gyvenimo vieškeliu. Ji sako: "Jūs moterims žadate dangų, arba jas prakeikiate... Su tokiais man nepakeliui..."

Tas kalinio svajones, tas mintis siejo paprasta logika: "Istorijos mašina bėga." Prieš ją stoji giltinė. Neatlaikė. Mašina nuriedėjo savo bėgiais.

A. Liepsnonis

MUZIKANTAS

Tai buvo 1914 metų vasaros laikas, vieta—60 Jersey St., Ansonia, Conn. Po 10 valandų sunkaus darbo iš darbavietės užeinam į lietuvišką užėigą nors kiek nuplauti gerkles kartumuo fabriko dūmų ir dulkių, kurių tais laikais buvo gausybė.

Na, kas gi čia? Ogi lietuvišką polkutę kad jau rėžia jaunas vyras ant piano, jog mūsų visų ūpas taip pavikilo lyg būtų kas ednarelino įleides į kraują. Iš kur čia smuiko balsas girdisi? Ogi mažytis vaikas smuiku, aukštesnį už jį patį, kad jau rėžia, tai rėžia!

Iš kur tas vaikas? Kaip jis į šitą smulkę galėjo užieiti?

Tai mano pusbrolis,—atsako 21 metų vaikas, kuris jau tais laikais grojo orkestrė iš natų kaip smuikininkas.

Kodėl gi taip talentingo yaiko nemokoti iš natu kad ir jį patys? Žinote, kad reikia labai ir labai gero mokytojo: o mūsų mažam Ansonia miestelyje tokio mokytojo visiškai nesiranda.

Pokalbis pasibaigė.

Aplinkybės pasikeitė. Pirmas pasaulinis karas prasiidėjo, išblaškydamas mus jaunos vyrus į visas puses. Bet laiko negalima sulaukyti, rodos, kad dar greičiau bėga negu žaibas. Ir ve prabėgo 16 metų. Tajį stebuklingai talentingą vaiką vėl tenka susitikti ir tame pačiam miestelyje Ansonia.

Klausimas: "Kur jūs išmokote virtuoziskai smuiku groti?"

Atsakymas: "Yale universitete, New Haven, Conn.

"Kaip ilgai jūs ten mokėtės?"

"Nuo pat kūdikystės. tai yra, nuo 5 metų amžiaus, ir tai mano mokytojas sako,

kad puse metų per vėlai pradėjau, būčiau dar geresnis muzikas".

"Mano akimis žiūrint", sakau, "jums viskas taip lengvai eina".

"Mokytis yra labai sunku," sako jis, "o įstojimas universitetan buvo dar sunkesnis: išklausinėjo, išnagrinėjo, kur mano tėveliai dirba ir kiek uždirba, o darsižinoje, kad neturtingų tėvų vaikas, nenorėjo nei girdėti apie priėmimą. Mano pusbrolis jiems sako—tai nors pasiklausykite kaip jis, natų nesuprasdamas, groja. Ir jeigu jūs prisimenate 16 metų atgal Pasecko užėigą grotą polkutę, tą pačią polkute aš jiems rėžiau. Dar ir dabar prisimenu, kaip jų akys išsivertė, smakrai nupulė, išsižioję klausėsi, lyg iš hipnotiško miego pabudę. Pagaliau sutiko mane priimti."

"Na, kaipgi su lėšomis, kas jums jas suteikė?"

"Mano tėveliai ir dar mano pusbrolis pagelbėjo. O vėliau kitus mokiau, ir taip ir šiaip maitinausi."

"Girdėjau, kad ir kitais instrumentais grojate?"

"Taip, visais, tiek, kiek jų yra orkestrė."

"Nejaugi! Pavyzdžiui, simfonijos orkestras turi 100 ir daugiau muzikantų,

ir visais tais instrumentais grojate?"

"Ne, ne, iš viso yra tik 12 instrumentų ir aš jais pusėtinai gerai groju. Tas reikalinga prie kompozicijos."

"Kaip tai, iš 12 instrumentų pasidaro didelis orkestras?"

"Paimkim smuiką," jis sako, violončelę, basso arba basetlę skaitosi tik vienas instrumentas. Taip ir su visais instrumentais."

"Ar dar ilgai mokysitės, kad baigt universitetą?"

"Dar reikia šešių mėnesių. Mano mokytojas man sako, kad jau dabar aš geriau groju negu jis pats, tik jis daugiau žino apie kompoziciją."

Pokalbis pasibaigė, aplinkybės ir vėl pasikeitė, reikėjo apleisti Ansonią antisados.

Gyvendamas S. Petersburgo apylinkėje darsižinojau nuo draugų, kurie mirtėta lietuvi muzikanta asmeniškai pažinojo. Baigus universitetą, baigėsi jojo ir laimė. Yale kolegija atsisakė jam išduoti diplomą. Kodėl? Už ką jis buvo taip bauriai nuskriaustas? Ogi todėl, kad jojo tėveliai buvo proletarai ir jis pats nesėpio įsireyti jokių turty.

Tai neįsivaizduojamas, neitikimas atsitikimas, bet tai karti teisvė.

Kad kiek ilgiau jis būtų pasimokęs, galėjo prilygti prie pasauliniu smuikininkų, kaip Kubelikas. Kraiseris ar Paganinis. Negavus diplomo, 21 metų jaunuoju iau buvo per didelis smūgis, iš kurio jokių būdu nebeįgalėjo susinormalizuoti jo gyvenimas. Įpuolimas į didžiulį nusiminimą pakenkė jo sveikatai.

Prieš apie 9 metus valant pietus su savo motina, jojo gyvenimė užėgsta ant visados. Negalima įsivaizduoti koks tai smūgis buvo motinai.

J. Judžentas

Worcester, Mass.

Vasario 21 d. įvyko L.S.D. moterų komiteto surengti pietūs. Nežinau, kaip m. komitetas ir tos geros gaspardinės pajėgia surengti tokius gerus pietus, kaip šie buvo, ir tik už vieną dolerį ir kvoterį, kuomet maistas tain brangus.

"Broilintos" vištos buvo gardžiai pagamintos ir "keikai skanūs. L.S.D. draugija nuosirdžia dėkoja m. komitetui, aukojusioms ir dargininkėms už gerą pasidarbavimą, ir svečiams už skaitlingą dalyvavimą.

Užgavėnių pietūs

Vasario 28 d. įvyks LSD pietūs. Prasidės 1 valanda. Draugija visus kviečia dalyvauti. Parengimas bus 29 Endicott St., Worcesteryje.

K. K.

Pekinas. —Kinija ir Tonzanija pasirašė draugiškumą sutartį

Haverhill, Mass.

Tiek pavyko sužinoti

Sausio 12 d. namo savininkė nuėjo pažiūrėti, kas atsitiko, kad Albinas P. Dambrauskas, gyvenantis 18 Garfield St., nepasirodo — visuomet užsimoka nuomą laiku, o dabar jo nematyti. Pasibeldę į duris, bet niekas neatsiliepė. Vėliau pamatė pro langą, kad Dambrauskas guli virtuvėje ant grindų. Pranešė policijai. Atvažiavo ambulansas ir Dambrauską nuvežė į Hale ligoninę, padėjo po oksigenu.

Buvo pranešta broliui Augustui, So. Bostone, kuris irgi atvažiavo.

Kaip ilgai Dambrauskas ant grindų išgulėjo, tikrai nesužinojau, bet išgulėjo kelias dienas ir naktis. Gyveno vienas, jo žmona jau seniai mirė.

Buvau atlankyti jį kelis kartus ligoninėje, bet nieko nesužinojau, nes ligonis nekalba. Paskutinį kartą buvau vasario 6 d. Slaugė sakė, kad porą žodžių ištarė, taigi eina geryn.

Vasario 11 d. Dambrausko brolis Augustas atvažiavo ir nusivežė jį į So. Bostoną. Augustas sakė, kad ir jis turi daug nesmagumų, nes jo žmona jau metai laiko kaip serga.

Sausio 19 d. mirė Adolfas Večkys, 68 metų, 24 Blaisdall St. Buvo Lark Haven Rest Home, 17 Park St., ilgai sirgo. Buvo pirmojo pasaulinio karo veteranas. Paliko žmoną Albertiną, sūnų Robertą ir dėdę B. Radzevičių. Priklausė prie Lietuvių Piliečių Gedimino klubo ir kol gyvavo Laisvės choras, jis jame dainavo.

Sausio 21 d. laikinai paltalintas St. Joseph kapinėse, o vėliau bus palaidotas Lietuvių tautiškoje kapinėse, Bradford, Mass.

Gumas nugali plieną. Sausio 18 d. busai jau pradėjo vežioti žmones tarp Haverhillio ir Bostono; traukiniai eis tik du per dieną—vienas į Bostoną ir vienas į Haverhillį. Septyni busai per dieną vyks į Bostoną ir septyni iš Bostono į Haverhillį.

Vasario 7 d. mirė Stanley Kulish, 54 metų, 149 South Pleasant St., Bradford, Mass. Palaidotas vasario 10 d. Lietuvių tautiškoje kapinėse, Bradforde.

Paliko žmoną Josephinę, sūnų, dukterį, brolių, dvi seseris, daug giminių ir pažįstamų. Priklausė prie Lietuvių Piliečių Gedimino klubo, kuriame gerai darbavo.

Laidotuvių apeigas atliko Churlionis iš Lawrenceaus.

Visokių piktadarysčių įvyksta šiame mieste. Vasario 12 d. piktadarys pro langą įsilaužė į Peterio, Yo-

Philadelphia, Pa.

Joseph B. O. Conner, iš US Department of Health, Education and Welfare, išpėja philadelphiečius būti atsargiems. Sako, blogos valios žmonės, pasivadinę Social Security agentais, vaikščioja po namus, sakydami, kad gali padidinti Social Security mokėjimą. Prašo nužiūrimuosius pranešti policijai.

Vagis išlaužė Vaikų klubo namo duris Pulaski Ave. ir Coulter St., — sugadino seifą ir pavogė \$100.

Temple universitetas suteikė Master of Art laipsnį Mary Jansen, 25 metų, kuri žuvo automobilio nelaimėje praėjusią vasarą.

Harry Kelson, 42 metų, nupulė iš 17 aukšto Penn. Centre namo ir užsimušė. Edward Hensel, 54 metų, buvo požeminio traukinio užmuštas.

Šių metų pirmas parengimas, pietūs, įvyks kovo 14 d., svetainėje 715 N. 6th St. Per visą žiemos sezoną neįvyko jokia sueiga, neturėjome progų sueiti vieni su kitais, pasidalinti pergyvenais dienos įvykiais. Parengimas svarbus — pamirėjimas Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos 50 metų jubiliejaus. Tikimės svečių ne tik vietinių, bet ir iš apylinkės. Prašome būti 2 valandą dieną.

Vasario 13 dieną apie keturi šimtai žmonių demonstravo prieš Nepriklausomybės svetainės. Protestavo prieš karą Vietnamo. O kita grupė iš 75 asmenų su ruošė priespaiga eseną — užgiriant Amerikos politiką.

Vasario 11 d. mirė Elieonora Herman (Vaitukaitė), LDS 5 kuopos narė. Buvo pašarvota Fitzpatrick šermeninėje. Palaidota Sepulcher kapinėse.

Vincas Andrusis, "Vilnies" redaktorius, važiuodamas iš "Laisvės" dalininkų suvažiavimo, buvo sustojęs Philadelphiaje. Turėjo pasikalbėjimą su vietos draugais. Man teko pasikalbėti tik telefonu.

LLD 10 kuopos nariai prašomi pasimokėti šių metų duokles. Šiais metais gausime kelias knygas. Tai bus atpildas ir už pereitų metų. Jau geras skaičius narių pasimokėjo mokesčius.

Draugė H. Tureikienė iš ligoninės parvyko į namus. Ranka sugipsuota ir, kaip jos draugai sako, daktaro nuomone, ims 6 savaites sugyiumui. Linkiu greito ir pilno pasveikimo.

Philadelphiečiai pasveikino "Laisvės" dalininkų suvažiavimą su \$83. Laikė vaizaus surinkta \$245, tai kartu susidaro \$328. Graži parama, laimėta vajaus dovana.

Ačiū visiems už aukas ir tiems draugams, kurių rūpesčiu aukos laikraščiai buvo surinktos. Nedidelis draugų būrelis, bet sutartinas darbas duoda geras pasiekmes.

Pilietis

Koncertuoja Vilniaus universiteto ansamblis.

cunskio valgyklą, 85 River St. Daug visokių daiktų išvartė, bet pinigų nerado. Tai jau kelintas įsilaužimas.

Vasario 18 d. einu gatvę, o mašina tryk-trykt. Žiūriu, kas čia? Nagi Mary Kazlauskienė. Klausiu, kas atsitiko? Sako, važiuoju į Lawrence atlan kytį Penkauskos, esančio ligoninėje. Na, važiuojame. Kaip belmatant buvom Lawrenceje. Paėmėme Penkauskienę, ir už kelių min. buvome Clover Hill hospitaly. Stasį radome gulintį lovoje, bet atrodė gerai. Sakė, išbuvau tris savaites ligoninėje, o ateinantį šeštadienį manau važiuoti namo, 33 Chestnut St. Palinkėjome Stasiui greitai pasveikti, atsivėkinome ir grįžome namo.

Mary Kazlauskienė surinko "Laisvę" pasveikinimų tarp vietinių ir iš kitur: Po \$2— W. ir A. Račkauskai, S. ir S. Penkauskai, A. ir M. Kazlauskai, A. Navickas; R. Šileikienė ir B. ir L. Gumauskai—po \$1. Labai gerai pasidaruota.

(Ilgai nieko neparasiau, bet tam buvo ir priežastis: įsimylėjau į padušką, tai per kelias savaites negalėjau su ja atsiskirti...)

Darbininkė.

Linkime gerb. Darbininkei mažiau mylėti padušką; linkime sveikatos!—Red.

Lawrence, Mass.

Padėka

Širdingai dėkoju visoms ir visiems, kurie mane lankė ligoninėje per 10 savaičių sergant.

Širdingai dėkinga esu Afemijai Kodienei ir jos vyrui Jonui už dažną lankymą ligoninėje ir namie.

Širdingai dėkoju draugams už prisiuntimą užduotą laiškais ir atvirukais. Taipgi už dovanas esu dėkinga sūniui Vytautui Kaušeniui ir marčiai Helen.

Apolonija

Tamašauskienė

Rochester, N. Y.

Vasario 14-tą įvyko Moterų klubo susirinkimas. Jin buvo atėję LLD 50 kuopos (vyrų) delegatai. Jie pasiūlė sykiu su moterimis surengti pažmonį paminėjimui pasaulinės moterų šventės. Klubietės kvietimą priėmė.

Tarptautinei Moters Dienai minėti salė jau paimta kovo mėnesio 14 dieną, sekmadienį. Bus pietūs pirmą valandą, pietų metu,

Visi Rochesterio ir apylinkės lietuviai nuosirdžiai prašomi atsilankyti, pagerbti pasaulinę Moters Dieną ir su draugais pabuvoti. Negaminkite namie valgių, o ateikite į Gedimino salę, 575 Joseph Ave. 1 valandą. Mes jūsų visų lauksime ir kuo geriausia pavaisinsime. Dovana tik \$1.50.

Nutarėme vėliau surengti L. Literatūros Draugijos 50 metų sukaktį su prakalbomis ar filmais iš Lietuvos. Vėliau bus pranešta laikas ir vieta.

Serga

H. Stančikienė jau ilgai nesijaučia gerai. J. Kontenienė susirgo gripu. Mes linkime jums, draugės, greitai pasveikti.

L. Bekešienė

Praeitį prisimenant

(Tęsa)

Visiems atmintina diena

1963 metų lapkričio 22 dieną pasilieka visiems atmintina. Žinia, kad Dallas mieste, Texas valstijoje, Jungtinių Valstijų prezidentas John F. Kenedis užmuštas, sukrėtė visą pasaulį.

Tūkstantį dienų jis teprezydentavo, bet jo vardas jau buvo gerai žinomas visame plačiame pasaulyje. Visi, apart griež-

J. F. Kenedis

tų reacionierių, jį gerbė ir gailėjosi, kad jis krito kovoje už šviesesnę žmoniją ateitį.

1964 metų lapkričio 22 d. buvo visame pasaulyje minėta liudna metinė prez. Kenedžio tragiškos mirties sukaktis. Tą dieną virš 40,000 žmonių aplankė jo kapą Arlingtono kapinėse.

Gavę prez. Johnsono pakvietimą atvykti į Baltąjį Namą rugsėjo 21 d., abudu su J. Siurba nuvykome į Washingtoną. Vienoje Baltojo Namų salėje susirinko virš 300 fraternalinių draugijų prezidentų ir sekretorių. Prezidentas Johnsonas pirmais žodžiais liudnai prisiminė apie Kenedį, prie kurio karsto jis pasizadėjo kovoje kritusio prezidento programą vykinti. Tai liudnas buvo jo prisiminimas, sykiu tvirtas pasizadėjimas.

Rugsėjo 22 d. abudu su J. Siurba žygiuojame į Arlingtono kapines. Didžiulės žmonių eilės nuo pat ryto iki vakaro eina dviem nuskirtais ir aptvertais takais, vedančiais prie Kenedžio kapo. Kiti du takai veda atgal. Visur pilna svieto. Kuklus kapas visuomet apsuptas liudinčiais žmonėmis. Liudėys net iki ašarų kankina. Sunku atsiskirti su jaunu žmogumi, kuris guli kukliame kape, medine tvorele aptvertame, eglių šakomis apklotame. Jis daug mūsų kraštui žadėjo, bet trumpai prezidentavęs mažai teišėjęs.

Jau antrus metus gyvename be J. F. Kenedžio ir vis randamės nežinystėje, kas buvo Kenedžio nužudymo tikrieji kaltininkai, svarbiausieji suokalbinkai. Warren komisijos raportas susideda net iš 26 tomų. Raporte skelbiama, kad Kenedį nužudęs Oswaldas ir niekas kitas jam nepadarė. Bet tai neįtikinamas dalykas.

Kraštutiniai reacionieriai negalėjo toleruoti Kenedžio skelbiamos programos už rasišnę diskriminacijos panaikinimą, už kovą prieš skurdą, už taikų sambūvį su socialistinėmis šalimis, už taikos pasaulyje išlaikymą, už šviesesnę ateitį. Jie apsidžiaugė prez. Kenedžio tragiška mirtimi. Bet vėliau pradėjo nusivilti, kad prez. Johnsonas išėsi savo žodį: vykina Kenedžio programą. Visomis jėgomis jie pradėjo pulti prez. Johnsoną. Goldwateris jiems suteikė vilčių, bet ne ilgam. Lapkričio 3 d. piliečiai atmetė reacinę respublikonų programą, suteikė mandatą prez. Johnsonui vykinti gyvenimą Kenedžio programą.

JAV 35-asis prezidentas John Fitzgerald Kennedy gimė 1917 m. gegužės 29 d., Brookline, Mass. Tarp 1947 ir 1953 m. buvo kongresmanu, vėliau buvo išrinktas senatoriumi, o 1960 m. išrinktas prezidentu.

Prez. J. F. Kenedis visuomet pasiliks istorijoje tarp kitų Jungtinių Valstijų didžiųjų prezidentų: Jurgio Washingtono, Abraomo Linkolno ir Franklino D. Roosevelto.

Po dešimties mėnesių...

Rugsėjo 21 d. Baltajame Name fraternalinių draugijų atstovus sveikino naujasis prezidentas, Lyndonas B. Johnsonas. Tuo metu jis jau buvo istarnavęs prezidentu lygiai 10 mėnesių.

Dešimtis mėnesių—visai trumpas lai-

kotarpis, kuriame didžiulės valstybės vadovui nelengva ištesėti savo pažadus. Bet kai jis pradėjo savo vyriausybės programą mums dėstyti, supratome, kad jis jau pasinėręs didžiuliuose darbuose ir pasiruošęs išpildyti savo pažadus.

Vėliau buvome apdovanoti prez. Johnsono parašyta 127 pusl. knygyte „My Hope for America“, kurioje jis išdėsto savo troškimus ir siekimus, pasiryžimą būti „visų Amerikos žmonių prezidentu.“

Minimoje knygytėje prez. Johnsonas pareiškia: „Nuo tos baisios lapkričio 22 dienos, kai prezidentas Kenedis tapo nužudytas, aš gyvenau tik viena mintimi, tik vienu įsitikinimu, tik vienu siekimu: būti prezidentu visų Amerikos žmonių, ne tik gerai pasivalgiusiųjų, ne tik laimingųjų, bet prezidentu visos Amerikos.“

Toliau Johnsonas primena, „kad visi žmonės yra sukurti lygiai. Tačiau daugeliui lygybė yra atimta“. Negrai ir kiti ne baltosios rasės žmonės dar vis skaitomi nepilnateisiais piliečiais. Milijonai žmonių gyvena varge ir skurde. Daugelis sveturgimių pergyvena persekiojimus, varžymus, deportavimų grėšimus. Kai kurie sveturgimiai piliečiai, kaip Antanas Bimba, bandomi nupilielti.

Prez. Johnsono pastangomis buvo pravaistas civilinių teisių įstatymas, visur draudžias rasiinę diskriminaciją.

„Mes paskelbėme bėsylyginį karą skurdui“, pareiškė prezidentas. „Mūsų tikslas — pilnutinė pergalė.“ Jo siūlytas bilius Kongrese buvo priimtas. Dabar tik tenka jį gyvenimą vykinti, skurdą visur naikinti.

„Visų žmonių prezidentas“ taipgi turėtų pasisakyti prieš visokius ragangau-diškus įstatymus, kuriais pasiremami neamerikinės veiklos komitetai dar vis tebeterorizuoja pažangesnius žmones.

Pasaulinės taikos išlaikymas begaliniai svarbus. Tuo klausimu prez. Johnsonas savo knygytėje pareiškia: „Kai ilgai aš būsiu prezidentu, nesigailėsiu nei savo posto, nei savęs pats taikos ieškojui.“

Bet kas dabar dedasi Pietų Vietname ir Kongo, nerodo, kad prez. Johnsonas nuosirdžiai ir pasiryžusiai ten „ieškotų taikos.“

42 milijonų mandatas

Lapkričio 3 d. 42 milijonai balsuotojų suteikė prez. Johnsonui įgaliojimą (mandatą) įvykinti gyvenimą prez. Kenedžio programą ir paties Johnsono bei Demokratų partijos rinkiminę platformą.

Sie balsuotojai atstovauja didžiulę

Prez. Johnsonas

Amerikos žmonių daugumą, kuri neabejotinai nusiteikusi prieš visokius naujo karo kurstytojus, prieš visus fašistinius gaivalus.

Amerikiečiai lietuviai taipgi daugumoje balsavo už demokratų. Jie irgi prisidėjo savo balsu sumušti respublikonų reacionierius.

Lietuviškų „vaduotojų“ sapūdos agitacija ir tūlų tvirtinimas, kad dauguma lietuvių balsuos už respublikonus, nuėjo niekais. Jie tik dar sykį patys nusimas-kavo, dar sykį pasirodė esą fašistiniame dumblyne.

Birštai ir visi kiti reacionieriai, susispietę apie Goldwaterį, po rinkimų bando savintis visus 26 milijonus piliečių, kurie balsavo už respublikonų kandidatus. Bet tai visai neteisingas savinimas. Juk daugelis balsuotojų iš papratimo visuomet balsuoti už respublikonų kandidatus ir dabar taip balsavo. Jie buvo suklaidinti, bet jų negalima skaityti esant tikrais reacionierių rėmėjais. Su-prantama, tokių buvo ir tarp lietuvių piliečių.

Smagu, kad pažangiųjų lietuvių spauda, jų organizacijos ir visa veikla nestovėjo nuosaliai, kuomet ėjo rinkiminė kampanija. Mes pasisakėme, kur mes

stovime. Mes rėmėme demokratų kandidatus, nors kai kuriais svarbiais jų nusistatymo klausimais nesutinkame, atvirai pasisakydami kuo mes nesutinkame.

Kaip matome, pažangieji lietuviai buvo dalimi tų 42 milijonų balsuotojų, suteikusių prez. Johnsonui mandatą vairuoti Ameriką taikos ir pažangos keliu.

Žvelgiant į šviesią ateitį

1913 metais palikau skurdų Lietuvos kampelį, kur augau ir kur kartu su kitiems savo kaimynais sunkų jaunatvės gyvenimą nešiau.

Aplankęs savo tėviškę 1959 metais jau mačiau didžiulį pasikeitimą. Tie patys dvarai, kurių žemės juosė mūsų kaimą ir kuriems mes buvome priversti vergauti, jau buvo sukoklektivizuoti, jau Rokiškio grafo, Šatekšnos dvaro ir Žaliesio palivarko žemėse Šatekšnos kolūkis buvo tvirtai įsikūręs.

Tais metais mano gimtinės apylinkės jaunimas siekėsi mokslo, ieškojo naujų kelių į šviesesnę gyvenimą. Kas tik norėjo, tas susirado naujam gyvenimui atdarus keliu. Paprastai valstiečių, buvusių bežemių ir mažazemių sūnūs ir dukros perpildė mokslo įstaigas.

Prabėgo dar penketas metų. Trumpas laikotarpis, bet Tarybų Lietuvoje tas laikotarpis buvo didžiulės pažangos periodas, kuriame išsisklino daug jaunimo.

Zinios iš Lietuvos

Vaiką išgelbėjo buvęs karys

KRETINGA. — Nors Akmenės upė nedidelė, bet srauni, ir tą sausio vakarą ji dar nebuvo sukaustyta tvirtu ledu.

Grįždamas iš parduotuvės, pradinės mokyklos trečios klasės mokinys Vidmantas Ketleris pasuko tiesiog per ledą. Čia berniukui ir atsitiko nelaimė—ledas lūžo, ir jis atsidūrė vandenyje. Jo šauksmą išgirdo netoli gyvenanti Vanda Gaideikienė, kuri greit pasaukė daugiau žmonių, bet nė vienas jų nedrįso šokti į ledinį vandenį.

Tuo momentu pro šalį ėjo jaunas vyriškis su žmona. Išgirdęs pagalbos šauksmą, jis numetė vatinius ir šoko prie skęstančio vaiko. Pro sulūžusius ledus jis prasiskverbė prie jėgų netekusio Vidmanto ir jį ištraukė iš vandens. Tai buvo neseniai demobilizuotas iš Tarybinės Armijos Stasys Daukantas, gyvenantis Kretingoje.

Neįprasti žiemotojai

Panevėžys. — Staniūnų tarybinio ūkio paukščių fermoje stipena du gandrai. Kol buvo šilčiau, rytais jie išeidavo laukan. Dabar raudonkojai tenkinasi pavaiškiojimu pačioje fermoje. Prisitaikę ir prie „vietinio“ maisto. Gandrus globojanti Benigna Mažylienė pasakoja:

—Šitokie neįprasti žiemotojai mūsų fermoje jau ne pirmi. Vienas gandraus čia praleido net tris žiemas. O štai šį rudenį liko kiti du. Visa gandrų giminė jau buvo seniai pasitraukusi į pietus, o šie vis vaikštinėjo netoli fermos. Juos nesunkiai prisijaukinome ir apgyvendinome jiems įrengtame paukštidės kampelyje.

400 tūkstančių žemaitės knygų

VILNIUS. — Naują žemaitės kūrinių rinkinį „Nuo audros palindus“ išleido „Vagos“ leidykla. Jame išspausdinti apsakymai „Kunigo naudą velniai gaud“, „Kalionė ir Šidlavą“ ir kiti lietuvių literatūros klasikės kūriniai, kuriuos taikliai iš-

juokiami religiniai prietaisai.

Šią mokykliniam jaunimui skirtą knygą iliustravo dailininkė L. Puodžiūnaitė. Leidinio tiražas — 15 tūkstančių egzempliorių.

Tai jau 24-as žemaitės raštų leidinys, kurį „Vagos“ leidykla pateikė skaitytojui pokario metais. Liaudies mėgiamos rašytos knygų tiražas per tą laiką jau praėjo 400 tūkstančių egzempliorių. Lietuvių literatūros klasikės kūriniai ne kartą išleisti taip pat rusų, lenkų ir kitomis tarybinių tautų bei užsienio šalių kalbomis.

Knyga apie žemės plutos judėjimą

VILNIUS. — „Šiuolaikiniai ir naujausi žemės plutos judėjimai Pabaltijyje“ — taip pavadintas Vilniuje išėjęs iš spaudos Pabaltijo respublikų, Maskvos ir Leningrado geologų bei geografų darbų rinkinys. Jis skirtas tarptautiniam simpoziumui šiuolaikiniam mūsų planetos plutos judėjimams tirti, kuris įvyks šių metų vasarą Helsinkyje. Rinkinį išleido Lietuvos TSR Mokslų akademijos Geografijos skyrius.

Knyga prasideda tarptautinės komisijos šiuolaikiniam žemės plutos judėjimams tirti prezidento, geologijos — mineralogijos mokslo daktaro J. Meščerjakovo (Maskvos) straipsniu. Jame nušviečiami tarybinių mokslininkų uždaviniai tiriant „žemės bangas“. Geologijos — mineralogijos mokslo kandidato V. Gudelio darbe analizuojamos galimybės nustatyti pagrindinius naujausių tektoninių judėjimų Pabaltijo ro-diklius. Autorius pateikia konkrečius pasiūlymus tyrimų metodikai tobulinti.

Tikslaus niveliavimo ir žemės plutos vertikalinių judėjimų nustatymo klausimams skirti estų mokslininkų G. Želmino, V. Mazik, latvių geologo O. Jakubovskio ir kitų straipsniai.

Rinkinio medžiaga sukelia didelį mokslinės visuomenės, ypač geologų, geografų, geodezininkų, geofizikų bei kitų žemės struktūros tyrinėtojų susidomėjimą.

1964 metų gruodžio mėnesį mano brolis Povilas iš šiaulių rašo:

„Minėjai, kad aprašyčiau, kaip gyvena brolis ir sesutė. Tenka pasakyti, kad valstybiniame ūkyje sesutė Anelija Gri-gienė su savo vyru ir šeima labai puikiai gyvena. Buržuaziniiais laikais jie nei pusės pajamų nepadarydavo, kiek dabar padaro. Tais laikais dirbdavo nesuskaitomas valandas, o dabar dirba trumpas valandas, kaip mieste, o pajamas turi daugiau kaip dvigubai didesnes. Vienas sūnus tarnauja kariuomenėje, o duklė Irutė dirba šiauliuose dviračių fabrike.“

Mūsų jauniausias brolis Pranas dirba kolūkyje prie statybos, atlieka staliaus darbus. Jis buvo susižeidęs, tai dabar ne pilną laiką dirba. Jo žmona dirbinėja apie namus. Jų duklė Rokiškyje mokosi ketvirtoje klasėje. Sūnus Algis — laivo kapitono padėjėjas (šturmanas), gerai uždirba, vedęs. Kitas sūnus Pranas randasi ekspedicijoje — tyrinėja žemės gelmes plačioje Tarybų Sąjungoje.

Seniau mirusio mūsų brolio Antano žmona gyvena Grigiškių kaime ir apie namus darbuojasi. Turi žemės, laiko karvę ir kiek kiaušius, ir taip gyvena. Jų sūnus Vytautas — Rokiškio muziejaus mokslininkas. Bronius dirba Panemunėlio kolūkyje kaip traktoristas, jau vedęs. Abi dukros išmokslintos, dirba Šalų mieste prie pieno centro.“

(Bus daugiau)

Retas atsitikimas

TAURAGĖ. — „Raudonosios žvaigždės“ kolūkio fermoje karvė „Rūta“ atvedė keturis veršelius — dvi telyčaites ir du buliukus.

Juodmargei antros laktacijos karvei „Rūtai“ dabar ketveri metai.

Naujas laikraštis

„Liaudies sargyboje“... VILNIUS. — Siekiant suaktyvinti viešosios tvarkos apsaugos organų veiklą, geriau nušviesti ir propaguoti priešakinį patyrimą kovojant su nusikalstamumu ir viešosios tvarkos pažeidėjais, o taip pat milicijos, tardymo organų, priešgaisrinės apsaugos bei laisvoriškių liaudies draugovių veiklą, nuo vasario 1 d. pradėtas leisti lietuvių ir rusų kalbomis savaitraštis „Liaudies sargyboje“ — Lietuvos TSR Viešosios tvarkos apsaugos ministerijos organas.

Laikraštį spausdinami setraipsniai, apsakymai, reportažai, feljetonai apie kovą su teisėtvarkos pažeidėjais, profilaktinį darbą, apie viešosios tvarkos apsaugos organų ryšius su visuomene. Savaitraštis supažindina skaitytojus su tėvyninės ir užsienio kriminalistikos pasiekimais, o taip pat su respublikos Viešosios tvarkos apsaugos ministerijos organų partinių komjaunimo ir visuomeninių organizacijų darbu.

Dovana bibliotekai

KAUNAS. — Tą dieną, kai garsiam lenkų kalbininkui profesorui J. Otremskiui sukako 75 metai, į Viešąją biblioteką atėjo žymus lietuvių kalbininkas profesorius J. Balčikonis. Jis atnešė du didžiulius mąšinėle rašytus rankraščius — profesoriaus Otremskio „Lietuvių kalbos gramatikos“ I ir III tomus. Abu juos į lietuvių kalbą išvertė pats profesorius J. Balčikonis, pridėdamas savo pastabas ir pateikdamas naujus kalbos pavyzdžius.

Profesorius J. Otremskis yra sumanęs parašyti penkių tomų „Lietuvių kalbos gramatiką“. Jos III tomas, kuriame nagrinėjama morfologija, išėjo Lenkijoje 1956 metais, o I tomas, kuriame nagrinėjama fonetika—1958 metais.

Boston, Mass.

Trumpos mintys ir žinutės

Grįžusi iš „Laisvės“ savaitinio, ant rytojaus atidžiai „Laisvę“ skaičiau ir stebėjau, kiek laiko užims ilgas ir trumpus setraipsnius perskaityti.

Gasiūno atsiminimai dviejų plačių skilčių užėmė 15 minučių.

Petrikienės aprašymas apie Jonikienę užėmė 5 minutes.

Stankaus atsiminimai apie Philadelphia — 10 minučių.

„Susipažinkime su Duse-tomis“ — 8 minutes.

Ir visi jie buvo įdomūs. Kiti visi straipsniai ir trumpi rašinėliai kiekvieną užėmė nuo 3 iki 5 minučių.

Man atrodo, kai mes „Vil-nį“ ir „Laisvę“ skaitome, tai neturėtume raštus vertinti tik sulyg tuo, kas mums patinka. Turime atsiminti ir kitus skaitytojus, kuriems gal kiti straipsniai geriau patinka.

Atsimenu, vienoje kolegijoje mokytojas aiškino tai, kad vidutinio gabumo asmuo gali tik penkioms minutėms susikoncentruoti. Toliau jo mintis pavargsta ir pradeda skrajoti po visą pasaulį. Jis pataria pailsėti kelias sekundes ir vėl skaityti.

95 metų senutė mokėsi dainuoti

Neseniai gavau laišką mano marčios iš Lietuvos. Ji rašo:

„Tavo brolis Jonas yra sveikas ir eina dirbti į kolū-kį, kaip ir visada. Aš pati nesijaučiu gerai, — galvą, kojas skauda ir šaltį turėjau. O tavo mama nei čiaudį, nei kosti, nei serga. Šią žiemą sykį per savaitę važiuoja mokyti dainuoti. Iki vieškelio nueina pėsčia, o nuo ten autobusas nuveža ir parveža. Neseniai už dainavimą ji gavo skarelę kaip dovaną.“ Mat, kolūkis turi suorganizavęs senukų chorą.

„Boston Traveler“ rašo, kad Bostone yra 300 moterų advokatų, bet jos mažai kuo pasižymi, išskyrus vieną ar dvi.

Advokatė Šalnierė rimtai susirgo. Girdeją, turėjo rimtą operaciją.

Bostono miesto majoras paskyrė daugiau policijos, kad apsaugotų požeminėse stotyse moteris.

Vaikėžai dažnai ištraukdami pinigų, moteris apmuša.

Neseniai ir dr. Kapo-čiaus žmona, lipant iš automobilio, parmušė ir ištraukė piniginę. Ji turėjo porą savičių gulėti lovoje, o vėliau vaikščioti su lazdele.

Bostono kardinolas Cushing savo raudoną žiponą atidavė vienuolėms, kad pasiūtų jėlėms žiponukus ir atiduotų vaikams kaip prisiminimą. Dabar jis yra Katerinos ligoninėje. Buvo operuotas.

Draugė Šukienė jau pargrįžo namo. Jaučiasi geriau. Jos dukrai Olga tu pačiu sykii kaimyno šuo buvo perkandęs koją, bet ji jau pagyja.

E. Repšienė

Bostonas. — Kardinolas Cushingui padarė operaciją. Operacija truko tris valandas ir pusę.

KAS YRA NAFTA?

Nafta — aliejinė, tam-
siai rudas, beveik juodas
skystis. Kai kada jis būna
rausvo ar žalsvo atspalvio,
o kai kada ir bespalvis. Tai
įvairių skystų medžiagų mi-
šinys, kuriame yra ištirpu-
sios dervos bei dujos.

Nafta lengvesnė už van-
denį ir plaukia jo pavir-
šiuje. Naftos dujos labai
lengvos, bespalvės, atsiduo-
da benzinu. Jos greitai už-
sidega.

Nafta nelaidi elektrai, to-
dėl iš jos produkto parafi-
no gaminami izoliatoriai.

10 tonų naftos duoda tiek
kalorijų, kiek 34 tonai mal-
kų, arba 31 tonas rudosios
anglies, arba 13 tonų antra-
citu. Todėl nafta — vertin-
ga energetinė žaliava.

Cheminių atžvilgiu nafta
ir dujos yra mišinys angliav-
andenių — anglies ir van-
denilio junginių. Naftoje
yra 84-88 procentai anglies
ir apie 14 procentų vande-
nilio. Be to, joje yra sieros,
azoto ir deguonies.

Kaip susidarę nafta ir dujos

Pirmasis teisingai nuspė-
jo naftos kilmę genialusis
rusų mokslininkas M. Lo-
monosovas. Jis many-
na, nafta susidarę giliai žemė-
se, irstant įvairių organiz-
mų liekanoms.

Vėliau organinė naftos
kilmės teorija plačiai papli-
to. Nemaža prisidėjo prie
šios teorijos išvystymo
akademikas I. Gubkinas.

...Prie jūrų krantų, įlan-
kose ir lagūnose gyvena
daugybė jūrų gyvūnų bei
augalų. Jie masiškai mirš-
ta ir leidžiasi ant dugno.
Taip susidaro pūvančio
dumblo, turtingo organinių
medžiagų, sluoksnis — sap-
ropelis. Ilgainiui jis paden-
gia smėlis, molis, klintys ar
kitos padėrmės. Joms sle-
giant, sapropelis susispaud-
žia, pradeda netekti van-
dens ir virsta sapropelitu.
O jame, neprieinant orui, iš-
mirusių gyvūnų bei augalų
organinės medžiagos susi-
daro nafta ir dujos.

Viršutiniams sluoksniams
tas padėrmes vis labiau sle-
giant, iš jų išsispaudžia na-
ftos lašeliai bei dujų burbu-
liukai ir patenka į tas pa-
dermes, kurios slepiamos
nesikeičia, pavzdžiui, klin-
tys, smėlis. Tarp smėlio
grūdelių yra tuštumos, ku-
rias užpildo nafta ir dujos.

Yra ir kitos naftos kilmės
teorijos.

Kai nafta įkaitinama

Naftos angliavandeniliai
labai nevienodi. Skirtingos
ir jų savybės. Jie būna kie-
ti, skysti, dujiniai. Ku-
je lengvesni, tuo greičiau iš-
garuoja kaitinant. Tuo
grindžiamas naftos vary-
mas. Kaitinant naftą nuo
20 iki 150 laipsnių C, pir-
miausia užverda benzinas.
Jo garus iš bendro katilo
galima vamzdeliu nuvesti į

šaldytuvą. Atšalę jie kon-
densuojasi ir virsta skys-
čiu. Tai benzinas.

Esant 150—200° C tempe-
ratūrai, iš mišinio išsiki-
ria ligroino garai, kurie pa-
našiu būdu paverčiami
skysčiu — ligroinu. Esant
200—300° C išsiskiria ži-
bas, o daugiau kaip 300° C —
soliarinė alyva. Tai pereir-
namoji medžiaga tarp ži-
balo ir tepalo.

Pirmoji naftos valymo ga-
mykla Rusijoje pastatyta
1745 m. Joje gautas ži-
bas, sumaišytas su augali-
niu aliejumi, būdavo varto-
jamas cerkvių bei vienuoly-
nų lampdose.

1823 m. baudžiauninkai
broliai Dubininiai Šiaurės
Kaukaze pastatė naftos va-
lymo įrenginį. Tai buvo
dengtas katilas, iš kurio va-
rinis vamzdis ėjo per stati-
nę su vandeniu. Iš vamz-
džio tekėjo žibalas.

Vėliau įžymusis chemikas
D. Mendelejevas sukonstru-
avo įrenginį su daugeliu ka-
litų-cistrenų. Dar vėliau jį
pakeitė eilė didelių krosnių
su vamzdžiais viduje, ku-
riais greitai tekėjo nafta,
kaitinama iki reikiamos
temperatūros.

Valant naftą, iš jos išsi-
skirdavo visos lengvosios
dalys ir pasilikdavo tik tai
tirštas juodas skystis — ma-
zutas. Jis būdavo naudoja-
mas kūrui. Dabar surastas
būdas sunkiuosius mazuto
angliavandenilius paversti
lengvaisiais. Taip iš mazu-
to gaunamas benzinas ir ži-
balas. Toks naftos perdir-
bimo būdas vadinasi kre-
kingu. Pirmą kartą jį pri-
taikė 1879 m. rusų inžinie-
rius M. Ragozinas, o vėliau
patobulino inž. V. Šuchovas.

Kalba skaičiai

Nafta ir ypač dujos — pa-
togiausias kuras. Jos dega
be suodžių ir dūmų, neuž-
teršia atmosferos ir yra pi-
gios. Šimtai elektrinių ir
pramonės įmonių artimiaus-
iais metais panaudos naftą
kaip kūrą. Be to, naf-
ta ir dujos — vertinga ža-
liava įvairių naftos produk-
tų bei sintetinių medžiagų
gamybai.

Per šį septynmetį TSRS
kuro balanse nafta bei du-
jos išaugo nuo 31 iki 37
proc., tuo tarpu kai anglies
dalis jame nuo 60 proc. su-
mažės iki 43 proc.

Neseniai buvo nuleistas
į vandenį didžiausias tan-
keris — apie 203 m ilgio, 27
tūkst. tonų talpos. 1965 m.
gautai naftai pervežti rei-
kėtų 9000 tokių milžinų.
Surikivus tuos laivus į dvi
eilės, jų virtinė nusitęstų
1800 km — per visą Kaspi-
jos jūros ilgį.

1965 m. TSRS bus gauta
bei pagaminta 150 milijar-
dų kub. metrų dujų — 45
kartus daugiau, negu 1940
metais.

(Iš "M. ir G.")

Prof. T. Ivanauskas

Voratinkliai

Kas nepatyrė gražią ru-
dens dieną savotiškos ro-
mantikos, kai kruvinomis
uogomis žėri putinai ir
šermukšniai, kai rasos laše-
liai žiba vos prasikalę iš
žemės želmens, kai sidab-
ruotais voratinklių šydais
pasipuošę kadagiai, o saulė-
tame ore plaukia ir plaukia
jų balti siūlai... Iš kur tie
voratinkliai, kodėl jų taip
daug?

Dauguma vorų užauga tik
antraisiais gyvenimo me-
tais rudenį ir tuomet pra-
sideda svarbiausioji jų veik-
la. Yra daug vorų rūšių, ir
kiekvienas jų mezga savo
sistemos tinklą. Mūsų akys-
na ypač krinta voro kry-
žiuočio (Aranea diadema)
tinklas — didelis, stiprus,
vertikaliai pastatytas, išti-
sa koncentrinę daugiam-
pių sistemą. Jie ypač gra-
žiai atrodo ūkanotais ry-
tais, kai kiekvienas jų siū-
lelis papuoštas smulku-
kais rasos lašeliais. Tai dė-
kingas objektas fotogra-
fams.

Iš kitų voratinklių pami-
nėsime tankiai ir švelniai
išastą, įstrižai ir papras-
tai labai žemai pastatytą.
Jis tarsi piltuvus, nes vidu-
ryje yra didelė skylė, ve-
danti į platų vamzdį. Ras-
tais rytais jie irgi gražiai
atrodo. Jų savininkas — tai
"rudens voras," mokslškai
Meta reticulata vadinamas.

Ir vis dėlto daugiausia
domina daugybė ore plau-
kiančių voratinklių — "bo-
bų vasara" — taip daugely
kalbų vadinamas šis reiškis.
Jauni, dar nesuaukš-
tę vorai, daugiausia Thomi-
dae šeimos, "krabvorai"

(vadinami taip dėl savo ju-
desių, panašių į krabo ju-
desius) šiltomis rudens
dienomis iš tam tikros
liaukos išskiria lipnų skys-
timą, kuris driekiasi, greit
sustingsta, virstamas ilgu,
laibu plaušu. Šio plaušo ga-
las pritvirtinamas prie ko-
kio paaukštinto, akmens
ar žemės grumsto. Voras,
toliau darbuodamasis, pa-
gamina kilpą. Kai ilgio pa-
kanka, voras perkanda ją
pritvirtinimo vietoje, ir kil-
pa ima plevėsuoti ore. Ky-
lanti šilto oro srovė pake-
lia ją aukštyn kartu su ma-
žyčiu prie jos prikibusiu
voru. Dabar prasideda jo
kelionė pavėjui, kol paga-
liau voratinklis įsispainioja
kokioje nors šakoje, stogo
kraige, nendrėje ar kitur.
Šitaip tie gyvūnėliai plinta.

Idomu, kad voras ta pa-
čią priemonę panaudoja ke-
lionė vandens paviršiumi.
Saulėtą rudens dieną, esant
silpnam vėjeliui, kai ežero
paviršius lygus kaip stik-
las, dažnai galima pastebėti
vandens paviršiumi ne-
paprastai greitai slystantį
vorą. Gerai išsiūrėjus, ga-
lima pastebėti, kad prie vo-

ro prikibęs ilgas švelnus
siūlelis, tarsi burė, kurią
pučia vėjas. Buriuojantis
voras labai greitai skrieja.
Jis nesumiršta, nes čiuo-
žia paviršutine vandens plė-
vele, kaip čiuožikas ledu.
Bet, žinoma, aklas likimas
nuneša vienus į tinkamą gy-
venimui vietą, kur daug
maisto — musių, uodų. Ki-
ti atsiduria netikusoje vie-
toje ir greit žūva.

Daugybė oru plaukiančių
voratinklių padeda vorui
užimti vis naujas gyvenimo
vietas.

Idomu pažymėti, kad dau-
giausia voratinklius verpia
pateles, kurių vaidmuo gam-
tės žymenys. Patinai esi-
ti mažesni už pateles, jie
laikosi šiek tiek nuošaliai
nuo jų, bijodami, kad pate-
lės jų nesuėstų, o tai be-
veik visuomet įvyksta po
apvaisinimo akto. Minėta-
sis "rudens voras" patinas
kitai elgiasi: jis tūno tam-
e pačiame voratinklyje su
patele, bet nuošaly, užimda-
mas kuklų kampelį. Pastebė-
jęs, kad į tinklą įsivėlė
musė, uodas ar kitas laimi-
kis, jis skuba ten, apraizgo
jį savo verpalu, kad grobis
negalėtų nė pajudėti. Tada
jis tą laimikį nuneša pate-
lei, sakytum duoklę, kad ji-
nai jo nesuėstų.

MIAMI, FLA.

Vasario 17 d. atsibuvo
LLD 75 kuopos susirinki-
mas ir pietūs, kuriuos pa-
gamino nuolatiniai darbuo-
tojai Kancieriai ir Kana-
pės. N. Tamašūnienė iške-
pė skanias pyragus. Ačiū
visiems už pasidarbavimą.
Dalyviai nebuvo skaitlingi,
bet gražus būrelis svečių iš
nortų atvažiuosiu atsilan-
kė, tai buvo graži sueiga.

Susirinkime buvo plačiai
kalbama kaip tinkamai at-
žymėti LLD 50 metų sukak-
tį. Kuopos komitetas dirba
labai rūpestingai kad būtų
geros pasekmės. Specialus
parengimas atsibus kovo 7
d., sekmadienį. Pateiks ge-
rus pietus ir priruoš gra-
žią programą, kuri susidės
iš dainų ir kalbų. Kalbės J.
Miller iš St. Petersburgo,
dainuos Aido choras, bus ir
solistų, nes yra svečių, ku-
rie sutiks patarnaut su sa-
vo gražiu talentu, kaip tai
R. Niaura, kuris dabar svei-
čiuojasi Miamiyje. Tikimės
ir daugiau svečių. Gal atva-
žiuos ir Zigmantienė iš Det-
roito. Yra čia ir vietinių ge-
rų dainininkų: H. Mikitienė,
A. Suvakienė, M. Gabrė-
nienė, S. Vainėlis. Savo me-
tu Suvakienė ir Vainėlis
buvo labai populiarius daini-
ninkai. Jie Binghamtone
gyvendami operetes vaidin-
davo, solo ir duetas dainuo-
davo. Pilnai pasitikim, kad
meno programą bus galima
sudaryti labai gražią.

Svečiai, kurie manot at-
važiuoti į Miami pasišildy-
ti, pataikykite atvažiuoti,
kad čia būtų kovo 7 d.

Nesigailėsite, nes bus geri
pietūs, graži programa ir
malonus oras. Nuosirdžiai
kviečiame atsilankyti. Vi-
sus, kuriems tik sveikata ir
laikas pavelsina. Visi pasi-
matysime kovo 7 d. Socialio
Klubo salėje, 2610 119th St.,
Miami, Fla.

Keli žodžiai apie malo-
nius svečius, su kuriais teko
pasimatyti. Čia svečiuojasi
W. ir B. Keršuliai iš Brook-
lyno, taipgi Keršulienės se-
sutė Viktorija Miller iš
Binghamtono. Iš Bostono
apylinkės yra Niaurai ir
Grigaliūnienė (iš ten yra ir
daugiau, bet neturėjau pro-
gos susipažinti, nežinau pa-
vardžių).

Gavome nemalonią žinią,
kad LLD 75 kp. turi ligonių.
Serga J. Jurevičienė. Visi
nariai jos pasigedome, nes
ji visuomet lanko LLD 75
kp. parengimus ir dirbdavo
prie valgių gaminimo.
Jau seniai nesveikuoja
P. Skeberdis.

Visi nuosirdžiai abiem li-
goniams linkime geros svei-
katos.

Varde LLD 75 kp. nuo-
sirdžiai kviečiame atsilan-
kyti į atžymėjimą šios gar-
bingos organizacijos 50 me-
tų sukakties. Literatūros
D-ja suteikė mums daug
apšvietos per tuos metus.
Pagerbsime tuos geras
prietelius, kurie veikia pir-
mose eilėse, taipgi ir tuos,
kurie jau išlįsi šaltuos ka-
puose.

L.L.D. 75 Kuopos
Korespondentė

Waterbury, Conn.

Parengimas

Lietuvių Literatūros Drau-
gijos 28 kuopos susirinki-
mas įvyks kovo 7 d., 1:30
val. popiet, 103 svetainėje.
Visi kuopos nariai dėkite
pastangas šiame susirinki-
me dalyvauti. Kurie dar
neužsimokėjote savo nari-
nų duoklių, galėsite užsi-
mokėti. Turime daug svar-
bių reikalų aptarimui. Ar-
tinasi pavasaris ir ateis va-
sara. Laikas pasiruošti va-
sariniams parengimams.
Kurie norėsite, galėsite įsi-
gyti puikų "Vilnius" kalen-
dorių. Na, o J. Grybas,
Centro sekretorius, prane-
šė, kad įėjus viskas išeis
taip, kaip planuojama, tai
šiomet nariai gausime net
4 knygas. Tai yra džiugus
dalykas, nes turėsime gero
pasiskaitymo.

Dar kitas svarbus rei-
kalas, tai Tarptautinė Mo-
ters Diena. Ta diena yra
svarbi visiems, o labiausia
tai moterims. Bet apie tai
bus pranešta vėliau.

Po aptarimo organizaci-
jos reikalų, turėsime užkan-
džių, pavaišinsime draugus
ir svečius. Tik nepamirškite
ateiti ir kitus pakviesti, kad
taptų mūsų LLD nariais.

Klem. Yenkelūnienė

PRANESIMAI

Worcester, Mass.
Lietuvos Sūnų ir Dukterų Drau-
gija rengia pietus Vasario-Febr.
28 d. Pradžia 1 val. diena. Lietuvių
salėje, 29 Endicott St. Bus labai
geri pietūs už žemą kainą. Visus
kviečiame. Moterų grupė

MIAMI, FLA.
LLD 75-ia kuopa atžymėjimui or-
ganizacijos 50 metų veiklos rengia
jubiliejinį banketą. Seimininkės ža-
da pagaminti kuo skaniausius pie-
tus. Bus ir meninė programa, su-
sidedanti iš solistų, duetų ir paties
Aido choro. Turėsime ir žymių ka-
betojų — J. P. Miller'į iš Michigano
ir gal būt K. Petrikienę, kuri tik
sugrįžo iš Lietuvos.

Šis parengimas įvyks Kovo 7 d.,
12:30 P. M., Lietuvių Socialio Klū-
bo svetainėje, 2610 N. W. 119th St.
(16-18)

PHILADELPHIA, PA. & VICINITY

Help Wanted—Male

BALTIMORE, MD.
FURNITURE FINISHER. Full
time permanent position for man
capable of matching colors & burn-
ing in. Work in up-to-date shop
with pleasant working conditions.
Many benefits. LEVENSON &
KLEIN, Monument & Chester, Sts.

Binghamton, N. Y.

Parėmė "Laisvė"

Vasario 13 d. pagerbtas
Jonas Strolis. Pabaigęs
dirbti pas Endicott Johnson
Shoe Co., kur jis dirbo 33
metus, tapo pensininku. Jo
artimos giminės ir draugai
surengė gražią puotą - ban-
ketą.

Po skanios vakarienės,
prie vaišių ir draugiškų pa-
sikalbėjimų, buvo prisi-
minta ir "Laisvė". Dėl jos
sustiprinimo finansiniai ge-
ri rėmėjai prisidėjo pagal
išgalę. Aukos priėmė K.
Vaicekauskienė ir P. Yasi-
lionienė. Aukoj: N. ir J.
Stolis \$5; po \$2: P. Yasilo-
nis, J. ir A. Kirailai, J. ir E.
Stolis, Mr. ir Mrs. Simon
Dainys.

Po \$1 aukoj: Eva Čeka-
nauskienė, Anthony Zoly-
nas, K. Staniulis, Paul Mi-
kalajunas, Mrs. Joseph Ba-
ka, O. Wellus, A. ir J. Na-
valinskai, M. Kazlauskas,
N. Yudikaitienė, A. Žemai-
tienė, Leonora Mainionis,
U. Šimolūnienė, J. ir K.
Vaicekauskai.

Ačiū visiems už aukas.

K. Vaicekauskienė

Turkijoje nauja valdžia

Ankara. — Turkijoje vėl
įvyko valdžios pakeitimas,
tapo pašalinta seno genero-
lo Inonu valdžia, o jos vie-
toje susiorganizavo naują,
priešakyje su Suat Hayri
Urguplu.

Vakarai laukia iš naujos
valdžios "stebuklų", bet jų
nebus, nes nauji žmonės o
sena politika. Premjeras
Urguplu skelbiamas kaip
"neutralus vadas", o tik-
rumoje jis yra vadas tos par-
tijos, kurios valdžią 1960
metais militaristai nuvertė
ir premjerą Adnaną Men-
deresą nužudė.

Turkija buvo ir yra ser-
ganti valstybė, nes ji laikosi
Vakarų agresyvių politikos
ir visai nesirūpina gerinti
darbo žmonių gyvenimo są-
lygas.

Washingtonas. — Jungti-
nės Valstijos neprimą po-
piežiaus pasiūlymo baigti
Vietname karą taikos keliu,
neprimą ir Prancūzijos pa-
siūlymo.

ST. PETERSBURG, FLA.

BANKETAS ir KONCERTAS

Paminėjimui Lietuvių Literatūros Draugijos
50 Metų gyvavimo sukakties

Šeštadienį

Vasario-February 27 dieną

Pietūs 12 val., po to koncertas

Žinomoj salėj, 314—15th Ave. So.

Meninė programa bus žavėjanti. Dalyvaus
ėikagietė operėčių ir operų dainininkė, solistė

Gerry Mikužis

Taipgi vietinis menininkų kolektyvas vadovybėje
Adelės Pakalnišienės.

Kviečia LLD 45 Kuopa

Help Wanted—Female

NURSES

R. N. SUPERVISOR

Night shift. 11 PM to 7 AM
Exp. necessary. Small hospital, W.
Phila. College attached. Call Nursing
office. SH. 8-1000 between 9 AM
& 5 PM. (9-20)

HOUSEKEEPER

Middle age, unencumbered, full
charge of house and two school age
children. Sleep in. Good salary.
ME. 5-4011

SECRETARY

Wyndmoor area. Shorthand,
typing, filing.
Share receptionist duties.
\$60.
CH. 7-9300

WOMEN

As Stanley demonstrators.
An opportunity for
\$35 to \$75 weekly.
Car necessary.
Call Victor 3-8141 for appointment.

SHIRT PRESSER OR FOLDER

Experienced. 2 girl unit.
MELODY CLEANERS
267 S. Easton Rd., Glendale, Pa.
CA. 4-4133

HOUSE BOUND??

Get out and add sparkle to
your life and make money
while you're doing so.
Call CL. 9-3070 between 1-3 P. M.
(16-17)

2 Shirt Pressers & Finishers.

Part time. No exp. necessary.
4-8 every day plus every
other Saturday. Apply:
6062 Bethlehem Pike
Flourtown, Pa.
(16-17)

DRESSMAKER & TAILOR

Cleaning plant.
Full or part time.
Apply 3227 Kensington Ave.
VE. 4-9429
(15-16)

REAL ESTATE

BLVD, 6500. 2 story brick twin,
3 bedroom, 2 tile baths and powder
room in basement. Gas heat,
WW carpet, SS & S, new decor.
House like new. TR. 7-5735.

MISCELLANEOUS

CLASS NOW FORMING

Humble-Esso Service Station Re-
tail School. 8 wks. PAID training.
Several excellent locations will be
- vadovybėje Serge Jaroff
Investment nec. Don't miss this
fine oppor. to be an independent
businessman under the Esso sign
of Happy Motoring. Call OL. 6-
4451. Wilm.—Del. Day or Eve-
ning. (14-16)

Paryžius. — Šiaurės
Vietnamo vyriausybė
ragina Prancūziją energin-
giau veikti, kad pietryčių
Azijoje reikalai būtų sure-
guliuoti pasitarimų keliu.

Kaip žinia, Prancūzijos
prezidentas de Gaulle jau
kelis kartus pakartojo, kad
JAV turi ištraukti iš ten
savo militarines jėgas.

Miami, Florida

ALDLD 75-ta Kuopa Atžymėjimui
ALDLD 50 Metų Gyvavimo ir Veiklos Rengia

JUBILIEJINĮ BANKETĄ

Su visais skanėniais, kokių tik begali būti

Banketas įvyks sekmadienį

Kovo 7 March, 1-mą val. popiet

Lietuvių Socialio Klubo Salėje

2610 N. W. 119th St.

Bus muzika, kalbės J. P. Miller iš Michigan ir
gal bus K. Petrikienė, kuri ką tik grįžo iš Lietuvos.

KONCERTAS

MIAMI, FLORIDA

Lietuvių Socialio Klubo metinis

Dainuos garsoji čekagietė solistė

Gerry Mikužis

Taipgi Aido choras, jo solistai ir grupės.

Sekmadienį popiet, Vasario 28 Feb.

Klubo patalpose, 2610 N. W. 119th St.

Miamio lietuviai ir svečiai kviečiami dalyvauti.

Skaitytojų balsai

Labai mėgstu skaityti mūsų pažangiečių rašomus "Laisvėje" "Prašyti prisiminti". Tokių praėjusių prisiminimų per eilę metų "Laisvėje" yra tilpę daug. Manau, būtų pageidautina, kad tokie rašėjai daugiau savo asmenybę apipavidalintų, tada skaitytojui sudarytų tikslesnis paveikslas tų, kurių asmeniškai nepažįsti.

Vėliausia "Laisvėje" spausdinama, turbūt daugumai pažangiečių žinoma, gerai pasižymėjusio Jono Gasiūno "Praeiti prisiminti". Puikiai pavaizduojama vaikystė, jaunystė ir iki pat šio laikotarpio.

Man strigo dėmesin "Laisvės" Nr. 13-me vienas paragrafas, kur rašoma: "Melonas gauno smūgį po smūgio". Čia nesutinku. Melono-plieno-geležies koncertas dar nėra gavęs jokių smūgių iš unių ir darbininkų pusės abelnai.

Sakote unių priėmė (pripažino), val. sutrumpino, darbininkams daug geresnės sąlygos davė.

Taip. O ar plieno - geležies koncerto po to pelnai sumažėjo? Dabar esame visi liudininkais, jog kaip tik priešingai. Dabar plieno-geležies darbininkai turi unių, gerai uždirba, rodo, gerai? Bet plieno-geležies koncertas turi autokratiškus unių viršininkus, ir kaip tik nori, taip su jais groja. Ir daugiau koncertų turi unių, turi geras darbo sąlygas. Tiesa, tatau sudaro tarp 18-kos ar kiek daugiau milijonų organizuotų unių darbininkų. O tie unių krūvon sudėjus, sudaro darbo aristokratiškos viršutinės sluoksnį. Jiems prieinami stekai, grietinėlė, ir geresnė gyvenbučiai. Jų senatvė ir nedarbas jau pusėtinai susocializuotas, jiems gerai gražu.

O kaip su kitais darbininkais, kurių virš 60-ties milijonų neorganizuotų? Ką jie gali pasidėti ant sausu statulų?—bulveles, karštus "šuniukus" ir kauliukus. O plieno - geležies Co. kai sujuda, visa šalis sudreba. Tai taip "biednas" Melonas po visų "smūgių" laiko.

Betgi, kas mūsų koncertus išjudino — aišku, Tarybų Sąjunga.

A. S., Brockton, Mass.

Redakcijos pastaba: Mums atrodo, kad dvasia šių pastabų lyg ir nukreipta prieš darbo unių. Tikime, kad pats J. Gasiūnas prie progos šį klausimą tinkamai apibūdins.

Maskva. —Penkioms dienoms atvyko Suomijos prezidentas U. Kekkonenas.

Minėsime Kovo Aštuntąją

Niujorko Lietuvių Moterų Kultūrinis Klubas kviečia visus dalyvauti mūsų rengiamam Tarptautinės Moters Dienos minėjime. Bus pietūs, kur klubietės, Aido Choro narės, duos meninę programą vadovaujant klubietei Mildred Stensler, ir kitokių pamarginimų. O kaip žinote, klubietės pietus pagamins skanūs.

Tai bus Kovo 7 d., 1 val. popiet, "Laisvės" name.

Tikimės turėti svečių iš toliau, kurie mums papasakos, kaip minima Kovo Aštuntoji kitose šalyse. Mūsų menininkas Jonas Juška specialiai parašė eiles, kurias pats perduos mums.

I. M.

Iš ALDLD 1 kuopos narių susirinkimo

Jis įvyko vasario 22 d. "Laisvės" salėje. Kuopos pirmininkas V. Bunkus raportavo, kad įrašė 1 kuopą du narius. Fin. sekretorius pranešė, kad kuopos nariai savo metinius mokesčius mokasi gerai, bet dar yra narių nepasimokėjusių. Kuopos išdalininkė K. Rušinskienė pranešė, kad kuopos išde yra daugiau kaip \$60.

Svarstyta, kaip Pirmoji kuopa minės savo 50-metinį jubiliejų. Palikta kuopos valdybai tuo rūpintis: jei bus progų, tegu ji organizuoja kokią jubiliejinę programą prieš vasarą, o jei ne —tegu suruoš ką nors rudenį, nes tuomet sukaks lygiai 50 metų, kai ši kuopa įsikūrė.

Dabar svarbiausias dalykas — ruošimasis prie didžiulio koncerto ir mitingo, kuris įvyks š. m. kovo 28 d. Schwaben salėje, Brooklyn. Kuopos narė I. Levnienė jau pardavė keliolika tikietų minėtam jubiliejiniam koncertui.

ALDLD vice - pirmininkė I. Mizarienė padarė pranešimą apie knygas, kurias šiemet nariai gaus.

Susirinkime dalyvavo apie 20 narių. Jam pirmininkavo Jonas Rušinskas.

Narys

RYTOJ LAIDOS MALCOLM X

New Yorkas. — Black Muslim vado Malcolm X palaikai pašarvoti Unity Funeral Home, Eighth Ave. ir 126th St., New York. Sakoma, kad buvo gauta grasinimų, jog jo palaikai bus išbombaoti. Šerminė policija saugoja ne tik aplinkui, bet net nuo stogų.

Policija suėmė kelis nužūrimus asmenis toje apylinkėje.

Aido Choro Veikla

Mūsų jauniausia aidietė Diana Nevinskaitė turi dar ir kitas pareigas choro pamokų mokytoja. Įnaišidalina ir surenka dainų knygas. Prieš porą savaitių Diana pavaišino choristus savo gimtadienio proga, o mes jai sudainavome "Happy Birthday."

Ilgiausių metų aidietei Dianai!

Patikrinti ir subalansuoti išdalininko ir finansų sekretorės knygas išrinktos V. Nevinskienė ir H. Feferienė. Viskas surasta tvarkoje ir buvo pateiktas raportas choro pamokose.

—:—

Aido choro išdalininkas Walteris Keršulis su žmona Brone, pat aidietė, kaitinasi Floridos plažiuose. Be abejo, draugai Keršuliai aplankys ir Miamo Aido chorą, kur jie suras bendrą kalbą, kas liečia mūsų choro gyvavimą ir palaikymą.

Su aidiečiais Keršuliais išvažiavo ir Bronės sesuo Viktorija Miller.

Geriausio poilsio jiems ir laukiame parvažiuojant.

—:—

Paskiausiose pamokose turėjome malonų surprizę. Tik įžengus į "Laisvės" salę, matėsi graži puokštė gėlių ant stalo ir skanus kvapas veržėsi iš virtuvės. Pasirodo, kad tai buvo draugų Lazauskų 38 metų vedybinė sukaktis, ir jie ta proga norėjo pavaišinti aidiečius ir visą "Laisvės" personalą.

Prie dosnaus vaišių stalo visi padėdavome draugams Lazauskams "Ilgiausių metų" ir dar keletą dainelių. Choro vice-pirmininkė Elena Brazauskienė pakvietė keletą iš svečių pakalbėti. Trumpas kalbas ir sveikinimus pareiškė: A. Bimba, R. Mizara, P. Buknys, L. Kavaliauskaitė, J. Grybas, I. Mizarienė, J. Juška, O. Kazlauskienė ir O. Čepulienė.

Po kalbų ir dainų, Julė ir Jonas Lazauskai padėkojo visiems už atsilankymą, o mes linkėjome, kad galėtų me švęsti judviejų aukštinį vedybinį jubiliejų.

Julė jau keletas metų dainuoja Aido chore ir neatsisako, reikalui pasitaikius, padirbėti virtuvėje. Jonas, nepasiduodamas savo žmonai, irgi įstojo į chorą ir stengiasi mokytis kuo geriausiai tenorų grupėje.

Aidiečiai širdingai dėkoja Juliei ir Jonui Lazauskams už tokias gausias vaišes.

—:—

Šią savaitę, Aido choro kvartetas ir visas moterų choras turėjo specialias pamokas, kad geriau susimokyti padainuoti Moters Dienos paminėjime, kurį rengia Moterų Klubas kovo 7 d. "Laisvės" salėje.

Aidietės O. Čepulienė ir H. Feferienė atnešė skanėsių ir pertraukos metu pavaišino choristes.

Mūsų vyriausioji aidietė Marytė Tamelienė buvo biskelį susirgusi, bet sužinojome, kad sveiksta, ir tikimės greitai laiku ją vėl pamatyti choro pamokose. Aidiečiai linki Marytei geriausios sveikatos.

H. F.

Maskva. — TSRS išvarė Adomą Clymerį, "The Baltimore Sun" korespondentą, kuris, studentų demonstravimo prie JAV ambasados metu kirtu policininkui į veidą.

Moterų klubo narių susirinkimas

Vasario 17 dienos vakarą "Laisvės" salėje įvyko Moterų Klubo narių susirinkimas. Pirmininkė Ieva Mizarienė jį atidarė, o vakaro vedėja išrinkta Elena Brazauskienė.

Klubo valdyba pateikė raportą iš praėjusio susirinkimo. Visaks tvarkoma gerai, raportas užgirtas.

I. Mizarienė, beje, be kitų dalykų, priminė, kad Kovo 8-osios minėjimui galutinai pasiruošta. Teko nugirsti, kad šeimininkės paruošką tai naujo. Svarbu visoms dalyvauti ir pasikviesti savo drauges bei draugus.

K. Petrikienės prakalbos vasario 14 d. surinkta aukų \$96. Apmokėjus išlaidas, klubui liks pelno.

Klubietė M. Jakštienė pateikė raportą iš "Laisvės" dalininkų suvažiavimo, įvykusio vasario 7 d.

Sakė, suvažiuojamą buvo visapusiškai sėkmingas ir jis "Laisvei" davė gražios materialinės paramos.

Naujuose sumanymuose iškeltas klausimas ateinančią vasarą suruošti išvyką į parką. Tikslas: pagerbti amžiumi seniausias klubietes. Šiuo reikalu pasirūpins klubo valdyba.

Viena gera draugė klubui iškėlė dovaną: kavos, sukurais, saldinių ir \$2. Klubo vardu tariai širdingai aciu jai.

Siame susirinkime į klubą įsirašė 6 moterys: G. Danilevičienė, A. Bekampienė, T. Samaitienė, M. Žuvienė, Emilija Juškevičienė, U. Gušonienė. Klubo vardu sveikinu visas!

U. Gušonienės dovana klubui buvo \$5. Ji lieka amžina klubo nare. Aciu!

Klubo protokolų sekretorė B. Keršulienė išvyko atostogų. Jos pareigas laikinai perėmė Ona Kazlauskienė.

Verutė B.

Bolšoj teatro artistai pas rusus Niujorke

Praeitą sekmadienį, vasario 21 d., popietėje, Plaza svetainėje, New Yorke, mūsų kaimynų rusų laikraštis "Ruski Golos" buvo surengęs savo metinį parengimą, kuris sutraukė daug publikos ir atsilankiusius, rodo, pilnai patenkino. Reikia manyti, kad gal ir materialiu požiūriu rengėjų nesuvely.

Čia buvo suvaizdinta ištraukos iš keleto veikalų. Vienas buvo iš komedijos, kuri pridarė daug juoko. Publika gyvai reagavo, vaidintojai buvo šiltai sutikti ir susilaukė gausių aploclismentų. Tas parodo, kad vaidinimai, gerai atlikti, žmonėms patinka. Šiuos vaidinimus, kurie užsitęsė apie dvi valandas, atliko Maskvos Bolšoj teatro artistai, vyrai ir moterys, viso 10.

Kada mes, lietuviai, susilauksime iš Lietuvos grupės artistų su panašiu vaidinimu?

Ten buvęs

"Laisvės" direktorių tarybos posėdis

Praėjusį pirmadienį, vasario 22 d., įvyko "Laisvės" b-vės direktorių tarybos narių posėdis. Buvo apspvartyta visa eilė klausimų, susijusių su mūsų spaustuve ir su laikraščiu.

"When the Trees Were Tall"

Cameo kinoteatre, New Yorke, praėjusią savaitę pradėjo rodyti naują tarybinį filmą "When the Trees Were Tall." Filmo tema pagrįsta faktu apie vieną asmenį vardu Kuzma, kuris smarkiai kovojo karo laiku prieš nacius, o sugrįžęs namo—pavirto didžiausiu tingu.

Jis moka susigraibyti kapeiką šen bei ten pragyvenimui ir gudriai išsiskinėja iš jam pasūlytų dabų.

Kartą jis lengvai susižeidęs papuola į ligoninę. Ten begulėdamas sužino iš lankytojų, kad viename kolūkyje randasi karo našlaitė Nataša, kuri neteko savo tėvų dar visai jauna būdama ir net neprisimena jų išvaizdos. Ji tik prisimena tuos aukštuosius, medžius prieš savo buvusius namus. Nataša vis dar tikisi, kad josios tėveliai kada nors atsisiras — ji tikisi nors vieną iš jų pamatyti...

Kuzmai kilo labai apgaulinga mintis pasinaudoti gerąja našlaitės širdimi, ir vieną dieną jis nuvažiuoja į kolūkį, kur Nataša gyvena, pretentuodamas esąs josios tėvas, su mintimi, kad čia bus jam gera proga gražiai praleisti laiką be jokių rūpesčių.

Nataša priima Kuzmą su didžiausia meile. Ji prižiūri savo t. v. "tėvą" kuo rūpestingiausiai, kuomet Kuzma leidžia sau laiką medžio-

damas ir slampinėdamas po laukus, vis surasdamas įvairias priežastis atsakyti nuo darbo.

Filmo pabaigoje viskas išsiaiškina, ir Kuzma net pats save išvadina žuliku ir apgaviku. Jis stoja dirbti kartu su visais kolūkiečiais, o Nataša jam dovanoja už tai, nes ji surado jame sau antrąjį tėvą, priprato prie jo ir prašė jį pasilikti. Nataša gi išteka už jaunuolio, kurį jau nuo seniai mylėjo.

Filme matoma gražių meilės scenų, be jokių seksualinių intonacijų. Matome keletą scenų iš Maskvos kvartalo, kuomet Kuzma bastosi iš vienos vietos į kitą. Matome gražius gamtos vaizdus, kai Kuzma patenka į kolūkį ieškodamas savo "dukros."

Idomu tai, kad Kuzmos dramatinę rolę atlieka žymusis Tarybų Sąjungos komikas Juri Nikulin. Jo vaidyba, jo rūpestingas veidas su liūdnomis akimis patraukia žiūrovą, kai jis rūpinasi, kaip atsikratyti darbo.

Natašos rolę labai jausmingai atlieka Inna Gulaga; kaip šiltai ji sutinka savo "tėvą" ir kaip švelniai ji su juo elgiasi!

Filmų mėgėjams pravartu pamatyti šį filmą. Tai gražus pavyzdys apie žmogaus charakterį ir jo požiūrius, nežiūrint kokioje sąlyje jis begyventų.

H. F.

Mieste pasidairius

Nažudymas Malcolm X supurtė visą mūsų miesto Harlemą. Jis krito auka atsiradusio frakcionizmo "Black Muslim" judėjime. Dabar jo šalininkai stengiasi savo priešams atkeršyti. Štai praėjusį antradienį buvo padegta ir sudeginta musulmų bažnyčia, kurioje pirmiau Malcolm X darbuvo.

New Yorko valstijos Senato narė Mrs. Constance Baker Motley, įžymi negrų veikėja, išrinkta Manhattano pavieto prezidentė. Tai pirmas toks atsitikimas visoje šio didmiesčio istorijoje. Už jos išrinkimą labai smarkiai darbuvois majoras Robert Wagneris.

Praėjusio gruodžio 16 d. "per klaidą" policininkas Crowe nušovė visiškai nekaltą Julius Ofsie. Bet "grand jury" atsisakė Crowę įkaltinti. Vadinasi, džiūrė pripažino, kad policininkes nekaltas.

Teismas pripažino, kad miesto valdžia turi sumokėti Eugene Cresci \$250,000 už jo sužeidimą automobilio avarijoje. Mat, Cresci įrodė, kad nelaimė įvyko dėl to, kad įvažiavimas į Queensborough tiltą yra nesaugus, pavojingas. O už tiltų ir kelių saugumą atsako miestas.

Rasinės Lygybės Kongreso direktorius James Farmer mano, kad Malcolm X buvo nužudytas politiniais sumetimais. Jis reikalauja, kad prezidentas Johnsonas visą įvykį gerai ištirtų.

Pernai kilęs skandalas dėl pardavinėjimo arklienos už jautieną bei kiaulieną išvarė iš biznio Merkel krautuvių tinklą. Dabar teismas apkaltino keturis kompanijos viršininkus, įveltus į tą

SERGA

Frank Umpa, iš Copiague, L. I., pirmadienį telefonu pranešė, kad jo žmona Marcelė sunkiai susirgo, nuvežta į Brunswick ligoninę, Amityville, L. I.

Apart bendro silpnumo sveikatos jos kojos pirštas užnuodytas. Kai Marcelė Umpienė jausis stipresnė, daktarai sako, prisiels nuplauti kojos pirštą.

Pats Pranas Umpa irgi nesveikuoja, labai susirūpinęs žmonos nesveikavimu. Pranas ir Marcelė yra "Laisvės" skaitytojai ir rėmėjai. Jie kadaise buvo "Laisvės" kaimynai, kai buvome ant Atlantic Ave. Richmond Hill.

Beje, Marcelės draugai prašomi ją aplankyti ligoninėje. Ji randasi kambary 101. Lankymo valandos dienomis 1:30 iki 2:30, vakarais nuo 7:30 iki 8 val.

Gaila, kad Marceli Umpienę prisiels pergyventi nesmagumų. Linkiu jai ir jos geram vyrui Pranui ištvėrmės pergyventi laimingai šias nemalonias valandas.

L. K—tė

SUKAKO 40 METŲ GROŽIO DARBO

New Yorko kaimynystėje Cliffs Park, N. J., Jurgis Stasiukaitis (Štas) turi grožio istaigą (Modern Beauty Salon), 306-A Knickerbocker Ave.

Dabar sukako jo istaigai 40 metų. Jurgi Stasiukaitį plačiai pažįsta lietuviai: pažangietis, draugiškas ir nuoširdus lietuvis. Linkime jam ir jo žmonai sveikatos ir pasisekimo profesijoje.

Draugas

Kiekviena kolonija turėtų surengti kokią nors programą Laisvės paramai.

PRANESIMAI

WILLIAMSBURGE

"LAISVĖ" GAUNAMA

sekamose stotyse:

Grand St., k. Union Ave.
Hewes St., k. Broadway
So. 2nd St., k. Hooper St.

DĖMESIO!

Visais ALDLD Centro Reikalais prašome skambinti sekamu telefono numeriu: 835-1032

Jonas Grybas,
Centro Kom. Sekr.
(16-17)

BROOKLYN, N. Y.

LDS 1-os kuopos susirinkimas įvyks antradienį, kovo 2 d., 7:30 val. vakare, "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Parke. Visi nariai kviečiami dalyvauti susirinkime. Kurį duoklės neužmokėtos, malonėkite ateiti ir užsimokėti, kad nesusispenduotumėt.

Valdyba (16-17)

OZONE PARK, N. Y.

LDS 13 kuopos susirinkimas įvyks trečiadienį, kovo 3 d., 7:30 val. vakare, "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave. Kviečiame visus kuopos narius ateiti į susirinkimą, ir kuriems jau laikas duoklės užsimokėti, ateikite ir užsimokėkite. Dividendai mokami tik šį mėnesį, vėliau būsite suspenduoti. Stenkimės gauti naujų narių. P. B., prot. sekr. (16-17)

Felix G. Gertsman

Stato Originalius

DON COSSACK

Sokėjus ir Chorą vadovybėje Serge Jaroff

CARNEGIE HALL

W. 57th St., N. Y. C.

SEST. KOVO 8—8:30 P. M.

Billietai:

\$4, \$3.50, \$3, \$2.50, \$2 ir \$1.50

Billietų raštinė, F. G. Gerstman, Inc., 140 W. 42nd St. LO. 4-

6990, arba Carnegie raštinė.

MOTERS DIENOS MINĖJIMAS

Niujorko Lietuvių Moterų Kultūrinis Klubas

RENGIA PIETUS

Sekmadienį, Kovo 7, 1965

1-mą val. popiet

"Laisvės" Salėje

102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y.

Ižanga — \$2.00

Širdingai kviečiame visos apylinkės visuomenę kartu su Klubietėmis praleisti šią dieną kultūriškai. Apart pietų, bus meninė programa, kurią atliks Aido choras, kvartetas ir solistės, vadovaujant Mildred Stensler.

Širdingai kviečia Klubietės